ISSN 2229-547X

রিদেহ সদেহ ২৭

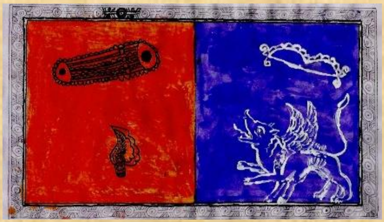
গজেন্দ্র ঠাকুৰ & ৰরি ভূষণ পাঠক

দ্বাৰা রিভিন্ন ভাষাসঁ অনূদিত গদ্য আ পদ্য ৰচনা

(রিদেহ www.videha.co.in/ পেটাৰ অংক ১-৩৯০ সঁ)

রিদেহ-সদেহ শৃংখলা- মৈথিলীক সর্বশ্রেষ্ঠ গদ্য আ পদ্যক একটা সমানান্তৰ সংকলন

রিদেহ মৈথিলী সাহিত্য আন্দোলন: মানুষীমিহ সংস্কৃতাম্

সম্পাদক: গজেন্দ্র ঠাকুৰ।

মূল্য : ভা. ৰূ. ३00/- সংস্কৰণ: ২0২২

Videha Sadeha 27: A Collection of translated Maithili Prose and Verse by Gajendra Thakur & Rabi Bhushan Pathak (source:Videha e-journal issues 1-350 at www.videha.co.in).

অনুক্ৰম

১.গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ

𑒞𑒹𑒪𑒳𑒑𑒳 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒐𑒝𑓂𑒛

𑒁𑒢𑓂𑒢𑒰𑒫𑒩𑒧 𑒠𑒹𑒫𑒹𑒢𑓂𑒠𑒩 (𑒁𑓀𑒞𑒱𑒧 𑒬𑒥𑓂𑒠; 𑒣𑒰𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱, 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒂𑒿𑒐𑒱𑒏 𑒢𑒼𑒩)- 𑒠𑒴 𑒙𑒰 𑒞𑒹𑒪𑒳𑒑𑒳 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰- 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒬𑒲𑒢𑒰 𑒮𑒳𑒦𑒠𑓂𑒩𑒰 𑒠𑒹𑒫𑒲- 𑒣𑒩𑒲𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒏𑒰𑒿𑒙 (𑒞𑒹𑒪𑒳𑒑𑒳 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰) - 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒋𑒢. 𑒁𑒩𑒳𑒝𑒰- 𑒍 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒁𑒕𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒰𑒮 (𑒞𑒹𑒪𑒳𑒑𑒳 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰) - 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒑𑒳𑒖𑒩𑒰𑒞𑒲 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒐𑒝𑓂𑒛

𑒯𑒹𑒧𑒰𑓀𑒑 𑒁𑒬𑓂𑒫𑒱𑒢𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒠𑒹𑒮𑒰𑒃- 𑒮𑒧𑒲𑒏𑒩𑒝 (𑒑𑒳𑒖𑒩𑒰𑒞𑒲 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰)- 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒁𑒖𑒨 𑒮𑒩𑒫𑒻𑒨𑒰- 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒞𑒰𑒧𑒮 𑒯𑒧𑒩 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒑𑒞𑒣𑒟 (𑒑𑒳𑒖𑒩𑒰𑒞𑒲 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰) 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠-𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒩𑒰𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒣𑒙𑒹𑒪- 𑒫𑒱𑒿𑒢𑒳 𑒬𑒲𑒩𑓂𑒭𑒏𑒏 (𑒑𑒳𑒖𑒩𑒰𑒞𑒲 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰)- 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠-𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒣𑒲𑒨𑒴𑒭 𑒚𑒏𑓂𑒏𑒩- 𑒮𑒰𑒿𑒡𑓂𑒨 𑒫𑒹𑒿𑒪𑒰 (𑒑𑒳𑒖𑒩𑒰𑒞𑒲 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰)- 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

পন্না ত্রিৱেদী- খামদ (গুজৰাতী কৱিতা)- অনুৱাদ গজেন্দ্র ঠাকুৰ

ৰাঁৱুঁ মথাৰ- গৃহমোহ (গুজৰাতী কৱিতা)- অনুৱাদ গজেন্দ্র ঠাকুৰ

ভোজপুৰী কৱিতা খণ্ড

ভিখাৰী ঠাকুৰ- বৃদ্ধাশ্ৰমক পঞ্চমে- বিঁৰহা ১-২ (ভোজপুৰী পদ্য)- অনুৱাদ গজেন্দ্র ঠাকুৰ

কশ্মীৰী কৱিতা খণ্ড

ৰহমান ৰাহী- চ্ছাহ মভ (কশ্মীৰী কৱিতা)- অনুৱাদ গজেন্দ্র ঠাকুৰ

২.ৱৰি ভূষণ পাঠক

নিৰানাঃদেহ বিদেহ (১-৪)- হিন্দীসঁ মৈথিলী ৱৰি ভূষণ পাঠক

গদ্য খণ্ড

তেন্বগ্ব কথা খণ্ড

জ্ম্মা (নঘূকথা)

মূন তেন্বগ্ব- শেখ মোহম্মদ শৰীফ প্রসিক্ষ রেমপল্লী শৰীফ।

জযনক্ষ্মী পোপ্বী, নিজাম কানেজ, ওস্মানিযা রিশ্বরিদ্যানযমে শ্বধ্যাপন। তেন্বগুসঁ শ্বংগ্রেজী শ্বন্বরাদ\

গজেন্দ্র ঠাকুৰ (শ্বংগ্রেজীসঁ মৈথিনী শ্বন্বরাদ)।

জ্বম্মা (নঘুকথা)

হমৰ শ্বম্মীক নির্দোষ মুখমংডন শ্বরৈত শ্বছি হমৰ শ্বাঁখিক সোঝাঁ, চাহে শ্বাঁখি রঁন্দ ৰহএ রা খুজন। ওগ মুখক ডৰ হমৰা রিচনিত কৰৈত শ্বছি। এখনো ঘনকৰ ডৰাএন কহনে রোঁন হমৰ কানমে রঁজৈত ৰহৈএ। ঞ্জ দিন ৰহৈ জ্বম্মাক জগ দিন মক্কা মস্জিদক রীচমে রঁম রিস্ফোর্ট ভেন ৰহৈ। মভ দিস কোনাহন, টী.রী. চৈনন মভপৰ ঘরঁৰাহষ্টিক সঁগ হনো, পাথৰক রঁৰখা, শ্বাদংক শ্বা২ খুনাহনি।
হম কাজমে ব্যস্ত ছনৌঁ জখন ফোন রাঁজন। ফোন ডঠেনৌঁ তঁ দোসৰ দিস শ্বম্মী ছনী.. ঘনকৰ ফোন ওগ সময নীক শ্বা সহজ নাগন।
ঐসঁ পহিনে কি হম "শ্বম্মী.." কহিতৌঁ ও চিন্তিত স্বৰেঁ "হমৰ

ৰাঁড...!" কহলন্হি।

"কী অহাঁকেঁ এ্র বুঁঝন ছল...?" হম পুছলিযন্হি।

"হঁ এখন ত্তৱত্তে হমৰা এ্র পতা চলল.. অহাঁ সতর্ক ৰহৱ! ... নাগৈ-এ অহাঁ আগ মস্‌জিদ নৈ গেল ৰহী হমৰ ৰাঁড।", হম হ্নকা ডৰসঁ সর্দ অৱাজমে ৱজৈত স্বনলৌঁ।

জিনগীমে পহিল ৱেঁৰ হমৰ মস্‌জিদ নৈ জেৱাঁসঁ ও প্রসন্ন ভেল ছলী। এ্র ৰিচাৰ হমৰা দ্বখ পহুঁচেলেক। কী হমৰ অম্মী এ্র গপ ৱাঁজি ৰহল ছলী? এ্র ও ছথি জে হমৰাসঁ এ্র পূচ্ছি ৰহল ছথি? এ্র হমৰ অম্মী ছথি জে ঐ তৰহেঁ ডৰনি ছথি? হমৰ মস্তিধ্ক ৰিচাৰক ৰিস্‌ফোটসঁ ভৰি গেল আ স্মৃতিক ৱাঁঢ়িমে ৱঁহ**ই** লাগল।

১

হমৰ অম্মীকেঁ জুম্মাক নমাজ আম্বাক দৃধিষ্টসঁ নীক নগৈত ছলন্হি। ও কোনো চীজক অৱহেলনা ক**ই** সকৈত ৰহথি মুদা জুম্মাক দিন নমাজক নৈ, সে ও হমৰা সভকেঁ ওগ দিন ঘৰমে নৈ ৰহ**ই** দৈত ৰহথি। অৱ্বাঁ সেহো হ্নকৰ দামসসঁ নৈ ৱঁচি পাৱাঁথি জঁ ও ঘৰপৰ ৰহৱাঁক প্রযাস কৰথি। হ্নকৰ সন ডীনডৌন ৱঁনাকেঁ সেহো হাথমে টোপী ন**ই** মস্‌জিদ চুপচাপ জায পড়ন্হি।

হমৰা সভক ঘৰমে কাজসঁ দূৰ ভাগ**ই** ৱঁনা, আনসী হম আ হমৰ অৱ্বাঁ হৰদম মস্‌জিদ নৈ জেৱাঁ নেন ৱঁহন্নাক তাকিমে ৰহৈ ছলৌঁ। হমৰ অৱ্বাঁ ভোৰেসঁ ছাতী তনৈত কহৈত ৰহৈ ছলা জে আগ জুম্মা অছি সে কোনো হালতিমে মস্‌জিদ জেৱাঁকে অছি। মুদা জখনে সময নগ অৱৈত ৰহৈ হ্নকৰ ৱঁহন্না শুৰু- "অৰে! অখনে কাদোমে হম খসি পড়লৌঁ..." হমৰ অম্মী নগ কোনো ৰস্তা নৈ ৱঁচন্হি। জে সে, তখন ও হমৰা সেহো মস্‌জিদ নৈ পঠা সকৈ ছলী... হমৰা নহৱৈত,

হমৰ কপড়া ধোৰৈঁত, ও গ্র কেনা ক**ই** সকিতথি? তৈযো ও হাথমে ছড়ী নেনে খাঁগন খাৰঁথি, হমৰাপৰ গ্রম্হৰৈত, ফেৰ হমৰ পৃষ্ঠ পিটান কৰৈত খা হমৰা খংগনামে কপড়া জকাঁ টগৈত। সে হম ঐ চোট খেৰাঁসঁ নীক বূঁঝৈত ৰহী নমাজে পঢ়ৰঁ। হমৰ খানসপনা মস্‌জিদ পাঁচিতে খকাসমে ডড়ি জাগত ৰহয।

ওত্ত**ই** পাঁচিতে হম দোসৰ ৰঁচা সভক সঁগ মিঝৰা জাগত ৰহী খা সভগৌ নীক ৰৰদান পেৰাঁ নেন প্রার্থনা কৰৈত ৰহী- জেনা হমৰ খৰ্ৰাঁ নগ খূৰঁ পাগ হোগন্হি, হমৰ খম্মীক স্বাম্য নীক ভ**ই** জাগন্হি, হমৰা পঢ়াগমে মোন নাগয খা কী কী।

হমৰ খম্মা বূঁস্নাৰঁথি- “হমৰা সভকেঁ মস্‌জিদ মাত্র ৰৰদান মাংগৰাঁ নেন নৈ জেৰাঁক চাহী হমৰ ৰাঁৰ্ড.. হমৰা সভকেঁ নমাজ পঢ়ৰাঁক চাহী... খলোমে খাম্বা হেৰাঁক চাহী। ৰএহ ছথি জে হমৰ সভক কন্যাণ দেখৈ ছথি।“

জখন দোসৰ কিযো হমৰ ডপৰাগ দানকা দগন্হি, জে হম নমাজ কান খাস্তে-খাস্তে গপ কৰৈত ৰহৈ ছী তঁ ও হমৰা খাস্তেসঁ দৰাঁড়ি ৰাঁজথি- “হমৰ ৰাঁৰ্ড, প্রার্থনা কান ৰঁজৰাঁসঁ খপনাকেঁ ৰোকূ... কমসঁ কম মস্তিষ্কমে দোসৰ তৰহক ৰিচাৰকেঁ এৰাঁসঁ ৰোকূ। ৰঁগনমে ৰঁম কিএ নে ফাটয তৈযো সৰ্বদা খপন মস্তিষ্ককেঁ খলোপৰ কেন্দ্রিত ৰাখূ...।“ দানকা ওগ দিন ঐ গপক খন্দেশা নৈ ৰহন্হি জে এক দিন ঠীকেমে মস্‌জিদমে ৰঁম ফাটত। সে খাশ্চর্য নৈ জে ও এতেক খাত্মেৰিশ্বাসসঁ ৰাঁজি ৰহন ছনী। খাৰঁ জখন ঠীকেমে ৰঁম ৰিস্‌ফোট ভেন খছি, দানকা গ্র খনুভৱ ভ**ই** ৰহন ছন্হি জে কতেক ভযাৰহ গ্র ভ**ই** সকৈত খছি।

হম দানকৰ ৰেদনাকেঁ নৈ দেখি পাৰিঁ ৰহন ছী। ও ডৰাযন ছনী। ও নমাজসঁ ডৰাযন ছনী। ও খলোসঁ সেহো ডৰাযন ছনী।

“অম্মী... ।” হম উদ্দত ভই কহলোঁ।
“হমৰ ৰেঁটা...”। ও দোসৰ কাতসঁ ৰঁজনী। “অহাঁ আগ মস্‌জিদ নৈ গেলোঁ, নৈ নে, হমৰ ৰাঁউ?”, ও ফেৰসঁ পুছলন্হি।
হমৰ হৃদয ডুমি ৰহল ৰহয। শব্দ হমৰ সংগ ছোড়ি ৰহল ৰহয। হমৰ কংঠ সুখা ৰহল ৰহয। হমৰ মোন ৰিখিন্ন ভই গেল। ৰিচাৰ জ্বআৰি জকাঁ হমৰা ভীতৰ উঠি ৰহল ছল। হমৰা লাগল জে ক্যো হমৰা ঠেলি কই ভূতকালমে লই জা ৰহল অছি।
২
জুম্মাক দিন মস্‌জিদসঁ ঘূৰলাক ৰাঁদ হম সভটা ঘটনাক আৱৃত্তি অম্মী লগ কৰৈ ছলোঁ। হম নমাজক একটা ছোট সংস্কৰণ ফানকা লগমে কৰৈ ছলোঁ। হমৰা প্রার্থনা পঢ়ৈত দেখি ও হমৰা আলিংগনমে লই চুম্মা লগ ছলী, “অল্লো হৰদম অহাঁক ৰক্ষা কৰতা, হমৰ ৰাঁউ...।“ ও হমৰা আশীর্বাদ দৈত ৰহথি। তখন হম নির্ণয কেলোঁ জে জোঁ হমৰামে কোনো জ্ঞানপ্রাণ অছি তঁ হমৰা কোনো নমাজ নৈ ছোড়ৰাঁক চাহী। সভ জুম্মাকেঁ ও নমাজক মহত্বপৰ ৰাঁজথি আ মস্‌জিদ জেৰাঁপৰ জোড় দগথ। আন চীজক অতিৰিক্ত ও ঐ গপক ৰিষযমে ৰাঁজথি জে কুৰান জুম্মে দিন ৰঁনাওল গেল ৰহয, জে মনুষ্য অপন কর্মক লেল জুম্মে দিন উত্তৰ দৈত অছি আ ৰিশ্ব জঁ জীৱন ৰহিত কহিযো হএত তঁ সেহো জুম্মে দিন হএত। হমৰ মাথ, ছোট ৰহিতো, ঞ গপ ৰুঁঝি গেল জে জুম্মা কিএ মুসলমান লেল পৱিত্র অছি।
সভ ৰঁচা জুম্মা দিন সাঁঝ ধৰি স্কুলমে ৰহৈ ছলা, মাত্র হম দুপহৰিযাক ৰাঁদে স্কুল ছোড়ি দগ ছলোঁ, মস্‌জিদ জেৰাঁক ৰঁহন্নে সোৰা স্কুলৰেঁত ঘৰ ঘূৰৈত ছলোঁ। হমৰ অম্মী শিক্ষকসঁ পৰামর্শ কই ঞ

𑒥𑓂𑒨𑒼𑒿𑒞 𑒡𑒩𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒲।

𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒕𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒮𑒦 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒋𑒞𑒹𑒏 𑒬𑒲𑒒𑓂𑒩 𑒒𑒩 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒄𑒩𑓂𑒭𑓂𑒨𑒰 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒰। 𑒍 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒦𑒰𑒑𑓂𑒨𑒬𑒰𑒪𑒲 𑒥𑒳𑒗𑒻 𑒕𑒪𑒰 𑒂 𑒁𑒣𑒢𑒼 𑒧𑒳𑒮𑓂𑒪𑒱𑒧 𑒯𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒧𑒢𑒼𑒩𑒟 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒰। 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒄𑒩𑓂𑒭𑓂𑒨𑒰𑒪𑒳 𑒧𑒳𑒐 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒯𑒧 𑒦𑒲𑒞𑒩𑒹-𑒦𑒲𑒞𑒩 𑒯𑒿𑒮𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒲। 𑒯𑒧 𑒐𑒳𑒬𑒲-𑒐𑒳𑒬𑒲 𑒒𑒩 𑒒𑒳𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒲 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒯𑒰𑒟𑒲𑒏 𑒮𑒫𑒰𑒩𑒲 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒯𑒼𑒃।

𑒯𑒧𑒩 𑒁𑒧𑓂𑒧𑒲 𑒍𑒃 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒅𑒣𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒪𑒹𑒪 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒞𑒻𑒨𑒰𑒩 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒟𑒱- 𑒑𑒩𑒧 𑒣𑒰𑒢𑒱𑒮𑒿 𑒢𑒯𑒥𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒟𑒱, 𑒯𑒧𑒩 𑒂𑒿𑒐𑒱𑒧𑒹 𑒏𑒰𑒖𑒩 𑒪𑒑𑒥𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒟𑒱, 𑒯𑒧𑒩 𑒏𑒹𑒬𑒏 𑒪𑒙𑒏𑒹𑒿 𑒙𑒼𑒣𑒲𑒏 𑒢𑒲𑒔𑒰𑒿 𑒮𑒧𑒹𑒙𑒱 𑒏**𑒃** 𑒩𑒰𑒐𑒟𑒱। 𑒯𑒧 𑒮𑒦 𑒠𑒱𑒢 𑒞𑒿 𑒯𑒰𑒤 𑒣𑒻𑓀𑒙𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒻 𑒕𑒪𑒾𑓀 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍𑒃 𑒠𑒱𑒢 𑒅𑒖𑒩𑒰 𑒏𑒳𑒩𑒞𑒰 𑒣𑒻𑒖𑒰𑒧𑒰𑒧𑒹 𑒔𑒧𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒾𑓀।

𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲𑒑𑒝 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒁𑒣𑒢 𑒯𑒰𑒟 𑒯𑒧𑒩 𑒧𑒳𑒐𑒏 𑒔𑒰𑒩𑒴 𑒠𑒱𑒮 𑒖𑒼𑒩𑒮𑒿 𑒒𑒳𑒧𑒰𑒥𑒟𑒱 𑒂 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒠𑒳𑒭𑓂𑒙𑒰𑒞𑓂𑒧𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒦𑒑𑒰𑒥𑒟𑒱 𑒂 𑒏𑒯𑒟𑒱, “𑒖𑒐𑒢 𑒖𑒳𑒧𑓂𑒧𑒰 𑒁𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒖𑒳𑒧𑓂𑒧𑒰𑒏 𑒮𑒦𑒙𑒰 𑒦𑒫𑓂𑒨𑒞𑒰 𑒢**𑒃** 𑒁𑒥𑒱𑒞𑒹 𑒢𑒹 𑒕𑒲!”

𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒖𑒳𑒧𑓂𑒧𑒰𑒏 𑒮𑒰𑒿𑒗𑒧𑒹 𑒄 𑒐𑒳𑒬𑒲 𑒮𑒦 𑒒𑒩𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒲, 𑒠𑒩𑒑𑒰𑒯 𑒏𑒹𑒩 𑒤𑓂𑒩𑒹𑒧 𑒏𑒋𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒮𑒼𑒗𑒰𑒿𑒧𑒹 𑒖𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒪𑒻𑒧𑓂𑒣, 𑒁𑒑𑒩𑒥𑒞𑓂𑒞𑒲𑒏 𑒮𑒳𑒑𑒢𑓂𑒡𑒲 𑒫𑒰𑒨𑒳𑒧𑒹 𑒣𑒮𑒩𑒻𑒞। 𑒁𑒣𑒢 𑒧𑒰𑒟 𑒗𑒿𑒣𑒢𑒹 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲𑒑𑒝 𑒒𑒩𑒏 𑒦𑒲𑒞𑒩-𑒥𑒰𑒯𑒩 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒂 𑒢𑒰𑒩𑒱𑒏𑒹𑒪𑒏 𑒠𑒰𑒧 𑒠𑒼𑒏𑒰𑒢𑒣𑒩 𑒥𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒖𑒰𑒃𑒞। 𑒠𑒩𑒑𑒰𑒯 𑒏𑒹𑒩 𑒤𑓂𑒩𑒹𑒧 𑒏𑒋𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒣𑒩 𑒢𑒰𑒩𑒱𑒏𑒹𑒪 𑒔𑒜𑓃𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒫𑒱𑒡𑒏 𑒫𑒩𑓂𑒝𑒢 𑒋𑒞**𑒃** 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒢𑒻 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒮𑒏𑒻 𑒕𑒱𑒌,

𑒏𑒱𑒋𑒏 𑒞𑒿 𑒯𑒧𑒩 𑒁𑒥𑓂𑒥𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒩𑓂𑒣𑒝 𑒫𑒱𑒡𑒏 𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢 𑒢𑒻 𑒕𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒮𑒹 𑒍 𑒯𑒖𑒩𑒞𑒏𑒹𑒿 𑒕𑒼𑒙𑒏𑒰 𑒩𑒮𑓂𑒞𑒰𑒮𑒿 𑒒𑒩 𑒁𑒢𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒟𑒱।

𑒯𑒧𑒩 𑒁𑒧𑓂𑒧𑒲 𑒄 𑒮𑒱𑒐𑒹𑒥𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒁𑒣𑒮𑓂𑒨𑒰𑒿𑒞 𑒩𑒯𑒟𑒱।

“𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏𑒹𑒿 𑒄 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑒼 𑒢𑒻 𑒥𑒳𑒗𑒪 𑒁𑒕𑒱.. 𑒏𑒪𑒧𑒰..𑒂𑒏𑒱 𑒑𑒳𑒮𑒳𑒪... 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒮𑒿 𑒢𑒱𑒏𑒰𑒯 𑒏𑒩𑒹𑒥𑒰𑒪𑒹 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒁𑒧𑓂𑒧𑒲-𑒁𑒥𑓂𑒥𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒼𑒭𑒲

ৰঁনাৰঁ**২** পড়ত... কিযো অহাঁসঁ নীক ঘনকা সভকেঁ নৈ ভেঁটনেহি জে অহাঁসঁ হমৰ ৰিঁযাহ কৰেনথি? আৰঁ ৰঁচো সভ অহীঁক ৰস্তা পকড়নে অছি..." ও ঘনকাসঁ ঐ তৰহেঁ ৰিৱাদপৰ উতৰি জাথি।

"ঘৰক এ উৎ-পীড়ন হমৰা নেন অসহ্য ভ**২** গেন অছি..।" তমসাগত জাৰনি সন পজৰৈত ও মস্‌জিদ জাগত ৰহথি, নান-পীঅৰ হোগত, হজৰতকেঁ ঘৰ অনৰাঁনে।

হজৰত নাৰিকেনেক অর্পণ ৰিধ পূৰা কৰৰাঁক ৰাঁদ অপন মুঁহ আ পএৰ ধোৰিঁ আ অপন দাঢ়ীমে ককৰাঁ ফেৰি ৰাঁহৰমে খাটপৰ ৰৈঁসৈত ৰহথি। ঐ ৰীঁচ হমৰ অম্মী ফোড়ন নাৰিকেনেক গদ্দা নিকানি ওকৰ কৈক ভাগ ক**২** ওগমে ঢিল্লী মিনাৰঁথি। ও তখন ঐ মিশ্রণকেঁ ৰাঁহৰ হাতামে জমা ভেন সভ গোটেমে ৰাঁটথি। ও অন্তমে হমৰা নেন ৰাখন দূ-তীন টা টুকড়ী নেনে হমৰা নগ আৰঁথি।

হম শিকাগত কৰিযহি, "যএহ হমৰা নেন ৰঁচন অছি?"

"হমৰা সভকেঁ অলোকেঁ অর্পিত কএন ৰস্ত্র পহিনে নৈ খেৰাঁক চাহী, হমৰ ৰেঁটা, হমৰা দোসৰামে এ পহিনে ৰাঁটৰাঁক চাহী তখনো জখন অপনা নেন কিছু নৈ ৰঁচয।", ও হমৰা শান্ত কৰথি।

ঘনকৰ মীঠ ৰোঁন হমৰা মোনসঁ নাৰিকেনেক পর্যাপ্ত হিস্সা নৈ ভেটৰাঁক নিৰাশাকেঁ খতম ক**২** দৈত ছনে। ৰাঁদমে হমৰ পিতা আ হজৰত সাঁঝমে অৰেঁৰ ধৰি ৰৈঁসি গপ কৰৈত ৰহথি। অপন ৰস্ত্র ৰঁদনি সামান্য ৰস্ত্রমে হম অপনা সংগী সভক সংগ পড়োসক একটা নির্মাণ স্থনপৰ ৰাঁনূক ঢেৰপৰ খেনায নেন চনি জাগত ৰহী।

এ সভ সোচি হমৰ আঁখিসঁ নোৰক ধাৰ ৰঁহ**২** নাগন...

"হমৰ পুত্র, অহাঁ কিএ নৈ ৰাঁজি ৰহন ছী? কী ভেন? হম ডৰক অনুভৱ ক**২** ৰহন ছী...ৰাঁজূ...।", হমৰ অম্মী পুছৈত ৰহনী। ওনা

𑒞𑒿 𑒯𑒻𑒠𑒩𑒰𑒥𑒰𑒠 𑒋𑒢𑒰 𑒞𑒲𑒢 𑒥𑒩𑒐 𑒦**𑒃** 𑒑𑒹𑒪 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒋𑒏𑒼 𑒠𑒱𑒢 𑒯𑒧 𑒢𑒧𑒰𑒖 𑒢𑒻 𑒣𑒜𑓃𑒪𑒾𑓀। 𑒁𑒮𑒧𑒨𑒏 𑒣𑒰𑒩𑒲𑒧𑒹 𑒏𑒰𑒖 𑒏𑒩𑒥𑒰 𑒁𑒢𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒯𑒧 𑒍𑒯𑒼 𑒥𑒱𑒮𑒩𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒾𑓀 𑒖𑒹 𑒢𑒧𑒰𑒖 𑒣𑒜𑓃𑒢𑒰𑒃 𑒏𑒲 𑒕𑒱𑒌?।

“𑒁𑒧𑓂𑒧𑒲..।”, 𑒯𑒧 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒪𑒹𑒪 𑒬𑒥𑓂𑒠 𑒞𑒏𑒻𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒾𑓀। “𑒁𑒧𑓂𑒧𑒲, 𑒯𑒧 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒰 𑒯𑒻𑒠𑒩𑒰𑒥𑒰𑒠𑒧𑒹 𑒢𑒧𑒰𑒖 𑒣𑒜𑓃𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒧𑒮𑓂𑒖𑒱𑒠 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒲 𑒖𑒹 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒋𑒞𑒹 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒱𑒞 𑒦**𑒃** 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲?”, 𑒯𑒧 𑒥𑒖𑒪𑒾𑓀।

𑒯𑒧 𑒧𑒼𑒢 𑒣𑒰𑒛𑓃𑒪𑒾𑓀 𑒍𑒃 𑒠𑒱𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒖𑒐𑒢 𑒍 𑒯𑒻𑒠𑒩𑒰𑒥𑒰𑒠 𑒂𑒨𑒪 𑒩𑒯𑒟𑒱 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒯𑒧 𑒏𑒯𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒱𑒨𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒯𑒧 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒯𑒻𑒠𑒩𑒰𑒥𑒰𑒠 𑒢𑒑𑒩 𑒠𑒹𑒐𑒹𑒥𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒯𑒻𑒠𑒩𑒰𑒥𑒰𑒠 𑒂𑒥𑒱 𑒁𑒣𑒢 𑒫𑒱𑒩𑒼𑒡 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒻𑒞 𑒍 𑒥𑒖𑒪𑒟𑒱, “𑒯𑒧 𑒏𑒞𑓂𑒞𑒾 𑒖𑒰𑒨 𑒢𑒻 𑒔𑒰𑒯𑒻 𑒕𑒲... 𑒯𑒧𑒩𑒰𑒣𑒩 𑒏𑒱𑒋 𑒣𑒰𑒃 𑒐𑒩𑓂𑒔 𑒏**𑒃** 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲?” 𑒯𑒧 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒧𑒼𑒢𑒏 𑒑𑒣 𑒥𑒴𑒗𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒲। 𑒍 𑒯𑒧𑒩𑒰𑒣𑒩 𑒥𑒼𑒗 𑒢𑒻 𑒥𑒢**𑒃** 𑒔𑒰𑒯𑒟𑒱, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒯𑒧 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒫𑒱𑒩𑒼𑒡𑒣𑒩 𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒢𑒻 𑒠𑒹𑒪𑒾𑓀। 𑒯𑒧𑒩 𑒖𑒼𑒩 𑒠𑒹𑒪𑒰𑒣𑒩 𑒍 𑒋𑒏 𑒥𑒹𑒩 𑒋𑒪𑒲। 𑒯𑒧 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒯𑒰𑒟 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒱 𑒩𑒮𑓂𑒞𑒰 𑒣𑒰𑒩 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒧𑒠𑒞𑒱 𑒏𑒩𑒱𑒨𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒋𑒏 𑒥𑒹𑒩 𑒐𑒻𑒩𑒞𑒰𑒥𑒰𑒠𑒏 𑒪𑒑 𑒮𑒛𑓃𑒏 𑒣𑒰𑒩 𑒏𑒩𑒥𑒰 𑒏𑒰𑒪 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒂𑒿𑒐𑒱 𑒢𑒼𑒩𑒮𑒿 𑒂𑒠𑓂𑒩 𑒦**𑒃** 𑒑𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱।

“𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒏𑒞**𑒃** 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒪𑒹𑒪𑒾𑓀... 𑒏𑒞**𑒃** 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒥𑒜𑓃𑒪𑒾𑓀... 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒏𑒞𑒹𑒏 𑒙𑒰 𑒦**𑒃** 𑒑𑒹𑒪𑒾𑓀? 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒌 𑒣𑒻𑒒 𑒢𑒑𑒩𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒩𑒯𑒻 𑒕𑒲? 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒣𑒻𑒒 𑒦**𑒃** 𑒑𑒹𑒪𑒾𑓀...” 𑒍 𑒯𑒧𑒩 𑒥𑒛𑓃𑒰𑒃 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒏𑒰𑒢𑒨 𑒪𑒑𑒪𑒲। “𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒖𑒐𑒢 𑒥𑒔𑓂𑒔𑒰 𑒩𑒯𑒲 𑒞𑒐𑒢 𑒯𑒧 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒰𑒢𑒲𑒑𑒰𑒧 𑒥𑒮𑒮𑒿 𑒪**𑒃** 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒲। 𑒯𑒧 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒯𑒰𑒟 𑒏𑒮𑒱 𑒏**𑒃** 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒲 𑒖𑒹 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒏𑒞𑓂𑒞𑒾 𑒯𑒹𑒩𑒰 𑒢𑒹 𑒖𑒰𑒃। 𑒂𑒥 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒋𑒞𑓂𑒞𑒹 𑒣𑒻𑒒 𑒦**𑒃** 𑒑𑒹𑒪𑒾𑓀 𑒖𑒹 𑒯𑒧𑒩 𑒯𑒰𑒟 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒱 𑒥𑒮𑒣𑒩 𑒔𑒜𑓃𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒧𑒠𑒞𑒱 𑒏𑒩𑒲?”, 𑒄 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒍 𑒂𑒿𑒐𑒱𑒧𑒹 𑒢𑒼𑒩 𑒂𑒥𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒮𑒿 𑒏𑒢𑒹 𑒚𑒯𑒩𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒲। 𑒍 𑒐𑒐𑒮𑒪𑒲𑒯, “𑒐𑒳𑒮...𑒐𑒳𑒮...।” 𑒣𑒩𑒱𑒬𑓂𑒩𑒧𑒮𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒬𑓂𑒫𑒰𑒮 𑒥𑒰𑒣𑒮 𑒁𑒢𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱।

𑒍 𑒖𑒐𑒢 𑒦𑒴𑒞𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒼𑒢 𑒣𑒰𑒛𑓃𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒲 𑒯𑒧 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒮𑒰𑒢𑓂𑒞𑓂𑒫𑒢𑒰 𑒠𑒹𑒪𑒱𑒨𑒢𑓂𑒯𑒱

ঋা ঢানকৰ নোৰ পোছনিযন্থি।
“ঋম্মী...হম এতই জীরাঁক গঙ্কাসঁ এনৌঁ। হম সাহস কেনৌঁ ঋা কতেক ৰাস কর্ঠিন ক্ষণকেঁ সহন কেনৌঁ। জখন দ্বখিত ৰহী, হম ঋপনেসঁ দরাঁগ নগনে জাগ। এ্র সভ ঋম্মী... এ্র সভ ঋহাঁক ঋাশীর্বাদসঁ ভেন, ঋাকি নৈ? ঐ নগ্রমে ঋপনা কহি কই সঁৰোঁধিত কৰই রঁনা হমৰ ক্যো নৈ ঋছি, তখনো হম এতই ঋসগৰ ৰহরাঁক ঋন্বভূতি নৈ কৰৈত ছী।“
ঋপন ঋাঁখিক নোৰ পোছি কই ও হমৰা ঋাশীর্বাদ দৈত কহনেন্থি, “দীর্ঘাযু ৰহূ হমৰ প্বত্র।“
সমস্যাক ঋাৰম্ভ তকৰ রাঁদ ভেন।
“সভ জ্বম্মে জ্বম্মা...ঋহাঁ নমাজ পঢ়ৈ ছী নে হমৰ রাঁউ?”, ও প্বছনেন্থি।
“নৈ মাঁ। কহূ নে, কখন হমৰা পনখতি ভেটৈত ঋছি?”
“ঋহাঁকেঁ কহিযো সময নৈ ভেটৈত, ম্বদা ঋহাঁকেঁ কৰয পড়ত, একৰা ছোড়রাঁক কোনো গ্বঁজাগশ নৈ ঋছি। ম্বম্লিমক ৰূপমে জন্ম নেরাঁক কাৰণ ঋহাঁকেঁ কমসঁ কম সপ্তাহমে এক দিন সময নিকানই পড়ত।”, ও কহনেন্থি।
ঋাগাঁ কহনেন্থি, “ধনিক ঋা গৰীরঁ নমাজক কান সঁগ ঋরৈঁত ঋছি। ও সভ কান্থমে কান্থ মিনা নমাজ পঢ়ৈত ছথি। ওগ দিন এ্র রেঁশী গ্বণক সঁগ ঋরৈঁত ঋছি। এক রেঁৰ ও ঋাশীষ জঁ হেৰা জায তঁ ঋহাঁ কহিযো সে ঘূৰা নৈ সকৈত ছী। তগ দ্বাৰে ধনিক জে নাখমে ৰুপৈযাক নেনদেন কৰৈত ছথি, ঋপন ব্যরসাযকেঁ এক কাত ৰাখি নমাজ পঢ়ৈত ছথি। দোকানদাৰ সভ সেহো ঋপন ব্যরসায রঁন্ন কই দৈত ছথি, রিঁনা এ্র সোচনে জে কতেক ঘাটা ঢানকা ঐসঁ

হেতন্হি। সংগে ও গৰীৰ সভ জে প্ৰতিদিনক খেনাএক জোগাৰ নৈ কঽ পৰৈত ছথি, সেহো নমাজ পঢ়ৈত ছথি।“

হমৰা ডৰ ছন জে হমৰ মাঁ ৰএহ প্ৱৰান খিস্সা ফেৰসঁ তঁ নৈ শুৰূ কঽ দেতী? ৰিষয ৰঁদনি কঽ হম কহনিযন্হি, “কী অহাঁকেঁ ৰূঁঝন অছি জে এতঽ নিজাম নৱাৰ্ব দ্বাৰা নির্মিত একটা পৈঘ মক্কা মস্জিদ অছি...?”

“এহন অছি কী? হমৰা অহাঁ ওতঽ নৈ নঽ চনৰঁ?”, ও উদ্মোহসঁ ৰঁজনী।

“জখন অহাঁ ওতঽ পহুঁচৰ তঁ হমৰা নমাজ পঢ়ৰাঁনে অহাঁ নৈ নে কহৰঁ?”, হম ৰিনযপূৰ্বক প্ৰাৰ্থনা কেনিযন্হি।

“হমৰ ৰাঁউ...অহাঁ ই কী কহৈত ছী? হম অহাঁকেঁ ই স্বঝাৰ অহাঁক অপন ভনাএ নেন দএ ছী।“

“ঠীক ছৈ..চনূ চনী!”, হম সভ ওতঽসঁ ৰঁস দ্বাৰা সোঝে মস্জিদ গেনৌঁ। ও চাৰমীনাৰ দিস দেখনন্হি জে মস্জিদকক মীনাৰসঁ ৰেঁশী পৈঘ ৰহয।

“অম্মী ও ছী চাৰমীনাৰ। হম পহিনে ওতঽ চনী আকি মস্জিদ?”, হম পুছনিযন্হি।

“ওতঽ চাৰমীনাৰমে কী অছি হমৰ ৰাঁউ?”

“ওতঽ কিছু নৈ অছি... কোনো দিশামে দেখূ একে ৰংগ নাগত। মুদা অহাঁ উপৰ চঢ়ি সকৈ ছী। ওতঽসঁ অহাঁ মক্কা মস্জিদ স্পষ্ট ৰূপমে দেখি সকৈত ছী... আৰঁ দেৰী ভঽ গেন অছি। হম চাৰমীনাৰ ৰাঁদমে দেখি সকৈত ছী... অখন তঁ হমৰা সভ মস্জিদ দেখী।“, ও কহনন্হি।

মস্জিদক ভীতৰমে শান্তি ৰহয। শান্তিক সাম্ৰাজ্য ছন। ই শীতন, শান্ত আ ৰিস্তৃত ৰহয। আগন্তুকক আৰাঁজাহী ৰেঁশী ৰহৈ। অম্মী

ভীতৰ জেৰাঁমে সংকোচ ক**ই** ৰহনে ছলী কাৰণ স্ত্রীগণ সামান্যতঃ মস্‌জিদমে নৈ প্রৱেশ কৰৈ ছথি। মুদা ও কিছু বুঁৰকাধাৰী স্ত্রীগণকেঁ ওত**ই** দেখি ওম্‌হৰ বঁঢ়ি গেলী।

ঋপন সাৰীক ওৰকেঁ মাথপৰ নৈত ও বঁজনী, "হমহুঁ ঋপন বুঁৰকা ঋানি নৈতহুঁ নে?", ঘৰসঁ চনৈত কান ও ঐনেন কহনে ৰহথি মুদ ঞ হম ৰহী জে হুনকা ঞ পহিৰৈসঁ ৰোকনে ৰহী। ঋপন ঠামপৰ হুনকা নেন একৰা ছোড়নাগ সম্ভৱ নৈ ছনহি মুদা হম ঐ নৰ স্থানপৰ ঐ ঝংঝটসঁ মুক্তি দেম**ই** চাহৈত ৰহী। মুদা ঋপন সম্প্রদাযক স্ত্রীগণক ৰীচমে বিঁন বুঁৰকা পহিৰনে ও ঋপনাকেঁ বিঁনা চামক ঋনুভৱ ক**ই** ৰহনে ছলী। জখন হম হুনকা স্তংভিত ঋা থৰথড়াগত চনৈত দেখনিযহি তখন হম হুনকা বুঁৰকা নৈ পহিৰয দেৰাঁক নেন নজ্জিত ঋনুভৱ কেনৌঁ। তৈযো ঋপন ৰক্ষা কৰৈত হম কহনিযহি, "হম কোনা ঞ বুঁঝিতৌঁ ঋমী জে হমৰা সভকেঁ মস্‌জিদ ঘুমৰাঁক ৰ্য়োঁত নাগত?"

ও কিছু নৈ বঁজনী।

"ঐসঁ কোনো ঋন্তৰ নৈ পড়ৈত ঋছি...ঋাউ।", হম ৰাঁদমে ঞ কহি হুনকা ভীতৰ ন**ই** গেনৌঁ। ও হমৰ সংগ এনী। হম সভ ঋপন চপ্পী কাতমে ৰখনৌঁ জগসঁ ৰাঁদমে ওকৰা নেৰাঁমে ঋাসানী হুঋয। কতেক গোটে মস্‌জিদক সীঢ়ীযেপৰ ঋানতী-পানথী মাৰি ক**ই** বৈঁসন ৰহথি। পৰৰাঁক সংগ খেনাগত কিছু গোটে ওকৰা দানা খুঋা ৰহন ৰহথি। কিছু পৰৰাঁ উড়ি গেন ঋা কিছু ঋান ঘুৰি ক**ই** উতৰন। কিছু পৰৰাঁ পানিক চভচাক কাতমে বৈঁসি ক**ই** এম্‌হৰ-ওম্‌হৰ তাকি ৰহনে ৰহএ, একটা ঋাহ্লাদকাৰী দৃশ্য। ঋমী হুনকা ঋাশ্চৰ্যিত ভ**ই** দেখনহি। ৰাঁদমে ও হমৰ পাছাঁ এনী, জখন হম

सीढ़ीक ऊपर प्लेटफार्मपर पहुँचलौं।

प्लेटफार्मकेँ चारू दिस देखैत ओ ठिकरि कइ रजनी, "हमर राँउ, एक रेबमे कतेक गोटे एतइ रौसि कइ नमाज पढ़ि सकै छथि?"

"हमरा नै बूझल अछि अम्मी... कएक हजार हमरा लागैए। रमजानक दिनमे लोक चारमीनार धरि रौसि कइ नमाज पढ़ै छथि।", हम उत्तर देनियन्हि।

"हँ, ओ टी.वी. मे देखबैत अछि।", अम्मी प्रत्युत्तर देलन्हि। ओ एकरा नीकसँ ठीन्हि गेल रहथि, हम मोनेमोन सोचलौं। चारू कात देखा कइ अन्तिममे हम हुनका मस्जिदक पाछाँ लइ गेलौं। पाथर ठिठ्ठैक मनसँ मैल भइ गेल रहय। परबाँ सभ देवानक छिद्रमे खोप बनेने रहय।

ओ मीनारक देबानकेँ छूबि आ आँखिसँ श्रद्धापूर्वक सटा कइ अति प्रसन्न भइ गेली।

"एतइ नमाज पढ़ब पवित्र गप अछि, हमर राँउ।", ओ कहलन्हि। हमरा ऐरेब कोनो अति सम्वेदना नै भेल।

"हँ। ठीके, हम एतइ कमसँ कम एक रेब नमाज अवश्य पढ़ब।", हम अपनाकेँ कहलौं।

हम जतइ रहै छी मक्का मस्जिद ओतइसँ बड्ड दूर अछि। जुम्मा आ छुट्टीक दिन बसमँ एतइ एनाग बड्ड दुर्गम अछि। तैयो अगिला रेब हम एत्ते नमाज पढ़बाक प्रण केलौं।

"हम अगिला सप्ताह एतइ आबि नमाज पढ़ब अम्मी।", हम कहलियन्हि। ओ प्रफुल्लित अनुभव केलन्हि आ हमरा दिस आदेशसँ देखलन्हि।

"ऐ सभ ठाम नमाज पढ़बामे अपनाकेँ धन्य बूझबाक चाही।", ओ

কহলন্হি।

"অহাঁক অব্র্‌াঁ ওতেক দূৰ ৰহৈ ছথি, ও কী নমাজ পঢ়ৰাঁ নেন এতই আরিঁ সকৈ ছথি? অহাঁ অহী নগ্রমে ছী.. এতই নমাজ পঢ়ূ।", ও কহলন্হি। "নৈ মাত্র এত্তই, জত্তই কত্তৌ প্ৰৰান মস্‌জিদ হোগ তত্তই নমাজ পঢ়ূ। কতেক প্ৰসিদ্ধ নোক এত্তই নমাজ পঢ়নে হেতা। অলো অহাঁকেঁ নিকেনা ৰখতা।"

হম মস্‌জিদমে এনা ঠাঢ় ৰহী জেনা জাদূক অসৰি হোগ। হম ঘনকৰ গপ স্বনলৌঁ, কান পাথি কই। ৰাঁদমে ৰাঁহৰ নিকললোক ৰাঁদ হম সভ কিছু ৰিঁসৰি গেলৌঁ। অপন মস্‌জিদ জেৰাঁক প্ৰতিজ্ঞাকেঁ সেহো হম কাত ৰাখি দেলৌঁ। ওগ সঁধ্যামে হম অম্মীকেঁ ৰ্‌স-স্‌টৈশুপৰ ছোড়লৌঁ। তকৰ ৰাঁদ দূ টা জ্বম্মা ৰীতল, মুদা সে এনা ৰীতল জেনা ও কোনো জ্বম্মা নৈ ছল। আৰ্‌ ৰম ৰিস্‌ফোটক ঐ সমাচাৰক ৰাঁদ হম জ্বম্মাসঁ ভযভীত ছী।

"অম্মী... অহাঁকেঁ ৱ্ৰহো ৰ্‌ঝল অছি জে কোন মস্‌জিদমে ৰ্‌ম ফূটল ছল?", হম ফোনপৰ পুছলিযন্হি।

"কোন মস্‌জিদমে হমৰ ৰাঁউ?", ও উৎসুক ভই পুছলন্হি।

"অহাঁ এক ৰেৰ হৈদৰাৰাঁদ আযল ৰহী, মোন পাড়ূ? হম অহাঁকেঁ একটা মস্‌জিদমে নৈ নই গেল ৰহী? মক্কা মস্‌জিদ...পৈঘ সন? ওত্তেঁ, ওহী মস্‌জিদমে... খূনাহনি ওহী মস্‌জিদমে অম্মী... খযৈত নহাশ.. অহাঁ কহনে ৰহী, জে কিযো জে ওতই নমাজ পঢ়ত, ধন্য হএত... ওহী মস্‌জিদমে অম্মী।", হম কহলিযন্হি। "ছোট ৰ্‌চা সভ... ওকৰ সভক দেহ শোনিতমে সানল... পৰৰাঁ সভ সেহো মৰল...।"

নোৰ অনিযন্ত্ৰিত দ্‌খমে ৰ্‌হই নাগল। হম ৰাঁথৰূম নগ নোৰ পোছৰাঁক নেন গেলৌঁ। ঘনক হ্ৰদয হমৰ কাননি দেখ ফাটই

নগনন্হি। ও সেহো কানই নগনী। হম আগাঁ কহনোঁ, “অম্মী, নৈ কানূ... অর্ব্রাঁকেঁ হেতন্হি জে হমৰা কিছু ভই গেন অছি... ন্নকা কহৰ্নন্হি জে হম নিকেনা ছী।“
কনৈত ও হমৰা পুছনন্হি, “ফোন নৈ ৰাখৰ্ হমৰ ৰাঁৰ্ড।“
“জন্দী অম্মী, কহূ।“
“অহাঁ চনি আর্ড...এত্তই চনি আর্ড... হমৰ গপ স্বনূ।“
“হমৰা কিছু নৈ ভেন অছি অম্মী।“
“ৰাঁহৰ নৈ জাযৰ্.. হমৰ ৰাঁৰ্ড।“
“ঠীক ছৈ অম্মী।“
“ওগ মস্জিদমে নৈ জাযৰ্, ওগ মস্জিদক নগো কোনোঠাম নৈ জার্ড, হমৰ ৰাঁৰ্ড।“
হমৰ হৃদয ফন্টৰাঁ নেন ফেৰ তৈযাৰ অছি। হম ন্নকা এ আশ্বাসন দৈত জে ওগ মস্জিদক নগো কোনোঠাম হম নৈ জাযৰ্, ফোন ৰখনোঁ।
মুদা ৰিচাৰক আগম ৰঠৈত ৰহন। কতেক ভিন্নতা! কতেক পৰিৰর্তন কানহিসঁ! এ হমৰ অম্মী ছথি জে এনা ৰাঁজি ৰহন ছথি? এ ও ছথি জে হমৰা এ কহি ৰহন ছথি জে মস্জিদক নগো কোনোঠাম নৈ জার্ড? অনো কোনো আন ভই গেন ছথি অপন ৰঠাক প্রেমক আগাঁ? অপন খূনক আগাঁ অনো অস্বাদ্ব ভই গেনথি? নমাজ ৰিৰোধক যোগ্য ভই গেন? অনো মাফী দিঅ! ক্ষমা কৰূ! আন জম্মাকেঁ কোনো খূনাহনি নৈ হো..ঔজ ৰিঁনোহী..মিনাশৈতান...নিৰ্ৰাজীম..ৰিঁস্মিনোহ ওৰ্ৰহমা নিৰ্ৰহীম...!
(ওগ সভ অম্মীজানকেঁ সমর্পিত জিনকা মক্কা মস্জিদক ৰাঁদ অপনাকেঁ হমৰ অম্মী জকাঁ পৰিৰর্তিত হোময পড়নন্হি।- নেখক)

পদ্য খণ্ড

ओड़िया कविता खण्ड

গপ্রিতা ম্যাৰংগীক ওড়িয়া করিতা- গপ খা হিনকোৰ- ওড়িয়াসঁ অংগ্নিশ গপ্রিতা ম্যাৰংগী দ্বাৰা স্বয়ং, অংগ্নিশসঁ মৈথিনী গজেন্দ্র ঠাকুৰ দ্বাৰা

গপ্রিতা ম্যাৰংগী (১৯৭৬-) ক দূটা ওড়িয়া করিতা সংগ্রহ ’পক্ষী ফেৰিনী’ খা ’ফেৰিৰাঁ কথা’ প্রকাশিত চন্হি।

গপ

ন্হৰিক থৰথড়াগত পাগন্সঁ
একষ্টা নান্হি মন বুঁঢী ৰঁহৰাগএ
থুনথুন কজৰী মন।
ধৰাতনপৰ
সূৰ্য অদহা ঝাঁপন কিৰিণক ৰীঠ
স্বখাগএ কজৰী
ছোষ্ট কোষ্ট মন ভ**ই** জাগএ
স্বপ্ন-
একষ্টা ছোষ্ট ৰাজকুমাৰ
অবৈএ একষ্টা চৰপান দৈত হৰ্ষিত
নৈত ওকৰ হাথ অপন হাথমে
খানী ওগ কোষ্ট নেন।

ও ওঁঠা আকাৰক ছোষ্ট ৰাজকুমাৰী
খোনৈএ অপন ছোষ্ট ৰাঁকস,
ওগ বুঁঢীক ঠোঢ়পৰ প্ৰেমপূৰ্ণ মস্কী দৈত
ৰিঁনোগএ ও।

একৰেঁৰ
ও ছোষ্টকী বুঁঢী খসৈএ নহৰিমে
ভীজন ফৰাক
আঁখি- ভৰন নোৰসঁ ঘোকঠন
মীঢ়ীসঁ

ওগ ৰুঁঢ়ীক পনিযোখা মন নোৰ।
ৰঁহাৰ ভেন ওঁঠা খাকাৰক চোটৈ ৰাজকুমাৰ
খপন মোনাযম তৰহত্থীক সঁগ
ওকৰ গান খাস্তে-খাস্তে মীড়ৈত খচি।

ওকৰ নোৰক ৰংগন ৰুঁনৰুঁলো ৰিঁচি নৈএ
খাঁগ্বৰ সভসঁ।
সূৰ্য ওকৰা সভকেঁ ডধিযাৰৈত;
ওগ ৰংগ সভকেঁ ৰাগতমে পসাৰৈত
ভ্ৰ ৰহহৈ জে পিৰৌঁচ
ভোৰমে।

ও চোটৈ ৰুঁঢ়ী
খগিনা ভোৰ দেখনক
ও নহৰি স্বখা গেন,
স্বদা কজৰী- খখনো খচি জিৰৈত
ওগ চোটৈকী ৰুঁঢ়ীক ৰাঁটৈ তকৈত,
খাকি ওগ ৰাজকুমাৰক?

জিৰৈত
টৈটৈকা স্বপ্ন জকাঁ
ত্তৰত্তে ৰঁহাৰ হোগত
পিপনীসঁ।

হিনকোৰ

কিযো নৈ যিখেনক কহিযো
এক ঠোপ মান্দৰ দেনাগ
ৰাঁযনমে
নির্দোখ যৰনতাক।

হম পূর্ণ ৰূপেঁ হাৰি গেনৌঁ।

ফূযিক মৰৈত পানি
স্বচ্ছা যন্যমে্
ৰা দোযৰ জীৱন নৈ খচ্চি জীৱন, কিঁশাগত।

হম হেৰা গেনৌঁ।

কোন মান্দৰ ৰিশ্বাযকেঁ যংক্রমিত কেনক, জে
নাগন যদিখন
ন্দখয মাত্র টুকড়ী-টুকড়ী হেৰাঁ নেন।

খকাযক টুকড়ী
চিড়ৈক ভঁযিযাগত পাঁখিমে;
নহিযে খকায নহিযে চ্চাহ

চ্চনে একৰ চাঁগ্ৰমে।

ৰিশ্বাস, জেনা
পূর্ণিমাক ৰাতিক সমুদ্র
জে ঘূৰবেঁএ সভটা নেনে ৰৌস্থ
জখন ও ঘূৰবেঁএ হিনকোৰ।

কী হিনকোৰ ঘূৰবেঁএ
ৰিশ্বাসক থাৰি
ছোট হাথসঁ ৰাঁন্বপৰ ৰঁনন?
কী হিনকোৰ ঘূৰা সকৈএ
একান্ত জিনগীমে নিৰাৰ্ড ৰঁৰ্খা?
পনিযোখাক দ্বীপসঁ
স্বপ্ন
থাৰেশসঁ ছোট কাগচক নাহমে?
থা জীৰাঁক স্থিতপ্রজ্ঞ থভিনোষা
সময়সঁ ধ্যান হটা কই?

কী হিনকোৰ ঘূৰা সকৈএ
পৰাজয?
থা, হেৰা গেনাগ?

(গপ্রিতা সাৰংগীক ওড়িযা কৰিতা "ধেৰ্ড কান")

মূন ওড়িযা করিতা রাম্বদের স্বনানী:ওড়িযাক প্রম্বখ দনিত করি, তত্কোনীন কানাহাণ্ডী (খার্ব ন্বখাপাডা) জিনোক ম্বনিগ্বডা গামমে জন্ম। করিতাক চারিটা পোথী প্রকাশিত। "মহানদী রেঁমিনক দনিতক সাংস্কৃতিক গতিহাস" খা জোতিরাঁ ফ্নেক জন্মচরিত নিখরাঁমে খাগ কান্হি নাগন চ্থি।

ওড়িযাসঁ খংগ্রেজী খন্বরাদ শৈনেন রাউত্রায খা খংগ্রেজীসঁ মৈথিনী গজেন্দ্র ঠাক্বর দ্বারা।

ফূসি

জখন কখনো হমৰা ভেঁট হোএ ছথি শৰ্ৱনম ভৌজী
হমৰা প্ৰসন্ন মুখক আশীষ ভেটৈএ
ওদক চানসন দীপ্ত

আ ওগ প্ৰসন্নতাক ৰাঁদ একটা ৰহস্যোদ্ঘাটন-
“তূঁ আৰঁ ৰঁম্ভ পৈঘ ভ**ই** গেন ছেঁ।”

ফূসি!
পাঁচ ফীট পাঁচ ওঁচক মাত্ৰ আগ রাস্বদের, পএৰসঁ পাঁচা ধৰি
অখনো দানকৰ চৌখটিক উপৰকা ভাগ নৈ ছূরিঁ সকৈ আছি!
কহিযাসঁ এ ভ**ই** গেন পৈঘ?

পুছি ককৰোসঁ...
সভ কহত কি রাস্বদের আছি
একটা মামূনী অভাগন ৰাঁট-ৰঁটোহী
গন্তজাৰীমে, একটা ৰিঁসৰন ৰঁস অন্তাপৰ।

অনুগ্ৰহ কএনাপৰ কনে কান নেন ৰিঁনমৈ আছি একটা ৰঁস ওত**ই**
মুদা জখন ও চঠৈৰঁনা ৰহৈএ,
ওকৰা ছোড়ি ক**ই** চন জাগএ ৰঁস।

শরॅনম ভৌজী একষ্টা ফূসি রাঁজৈরানী যক্ষিণী ছথি,
অা ও ফূগস এহন রঁজৈ ছথি, জকৰ নৈ ৰহৈএ কোনো ওৰে অাকি
ছোৰে।

জে কিযো এতই অপনাকেঁ বূঁঝি ৰহন ছী খৈৰাত রঁষ্টনিহাৰ,
কৃপা কই ৰোকূ একষ্টা রঁস।
রাম্বদের একৰ প্রতীক্ষা কই ৰহন রঁড়ী কানসঁ,
মড়ৰাগত অাত্মেরিশ্বাসক পগহাক অন্তিম ছোৰপৰ।

রাম্বদের স্বনানী, ওড়িযা করিতা
ওড়িযাসঁ অংগ্রেজী অন্বরাদ শৈনেন ৰাঙত্রায অা অংগ্রেজীসঁ মৈথিনী গজেন্দ্র ঠাকুৰ দ্বাৰা

অন্বমতি

হমৰা অন্বমতি অছি শ্রীমান!

हम कइ नी रिश्राम कने कान?

अहाँक आदेशानुसार
छाह नग देने छी रॅहारि,
रॅतू कें देने छी खूआय,
अहाँक नानाकें कइ देने छी साफ,
नै रहत कोनो दुर्गन्ध आरॅ।

हमर छी ढोन, रॅजरैंने मधुमाछी
युगसँ अहाँक मनोरंजनार्थ
आ हमर आँगुर स्थिरताक राखय आश
हम करी रिश्राम थोड़रॅ कान?

हम करैत छी अनुभव पुरखाक स्वेद
हमर देर, हमर मृतात्मा।

तग नेन प्रिय श्रीमान्
घंटा भरिक रिश्राम मात्र
अभिरादन जकाँ
किएक तँ अछि जे हमर दुर्गन्ध, स्वेदक आ किछु आन रस्तुक।

हम करय छी प्रतीक्षा अहाँक नीक समयक, तृप्तिक
संगे अपन कीट-संक्रमित जिनगीक समाप्तिक संकेतक।

প্রতীক্ষা সেহো ভৰি দৈত খছি থকান, শ্রীমান্ প্রিযরৰ
জখন নাখ ৰঁৰখক জোঁ ঙ্র ৗখ্বয।

সে হম কৰৈ ঢী রিশ্রাম থোড়েক কান, শ্রীমান্?
কাৰণ হমৰো সন ত্তুচ্ছকেঁ ৰূঁঝন ঢৈ চোষ্ট-মোষ্ট রিদ্রোহক কনা।

ভৰত মাঁঝী, ওড়িয়া করিতা

ওড়িয়াসঁ খংগ্রেজী খনুৰাদ শৈনেন ৰার্ডত্রায খা খংগ্রেজীসঁ মৈথিলী গজেন্দ্র ঠাক্কৰ দ্বাৰা

হমৰ ঘুৰনাক ৰাঁদ

হমৰ ঘুৰনাক ৰাঁদো ওগ স্থানকেঁ নৈ ছোড়ূ ৰিক্ত
পকড়নে ৰহূ ওকৰা।

ফূল সভকেঁ নৈ ফেকূ
কী কোনো মহত্ব খছি একৰ জে ও ঠঁঠকা-ঠঁঠকী ফুলযন খছি খাকি খছি মৌনাযন?

খোলূ হমৰ সভটা ন্বকাযন ভোথিখাযন স্বপ্ন,
ওকৰা খলংকৃত কই।

ডনষ্টি দিখ সভ ঠামক নৈম্বকেঁ,
খা ৰোকি দিযৌ খন্ধাৰক প্রতি ঘৃণা

𑒥𑒱𑒢𑒰 𑒒𑒥𑒩𑒹𑒢𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒴 𑒮𑒧𑒳𑒠𑓂𑒩
𑒂 𑒞𑒐𑒢𑒼 𑒢𑒻 𑒏𑒩𑒴 𑒒𑒵𑒝𑒰 𑒁𑒏𑒰𑒮𑒮𑒿।

𑒢𑒹𑒯𑒼𑒩𑒰 𑒁𑒕𑒱!!!

𑒣𑒵𑒟𑓂𑒫𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒴𑒗𑒴 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒮𑒧𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢
𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒏𑒩𑒴 𑒂 𑒚𑒰𑒜𑓃 𑒩𑒯𑒴 𑒍𑒞𑒃।

𑒏𑒵𑒣𑒨𑒰 𑒥𑒰𑒙 𑒞𑒰𑒏𑒴 𑒁𑒣𑒢
𑒂 𑒮𑒹 𑒏𑒩𑒨 𑒏𑒰𑒪, 𑒩𑒯𑒴 𑒖𑒰𑒑𑒪!

𑒧𑒼𑒢 𑒩𑒰𑒐𑒴, 𑒯𑒧 𑒒𑒴𑒩𑒥 𑒌 𑒣𑒵𑒟𑓂𑒫𑒲𑒣𑒩 𑒖𑒹 𑒋𑒯𑒢 𑒋𑒏𑒹𑒙𑒰 𑒁𑒕𑒱
𑒩𑒰𑒐𑒴 𑒧𑒼𑒢 𑒖𑒹 𑒯𑒧 𑒒𑒴𑒩𑒥
𑒯𑒧 𑒥𑒰𑒅𑒑 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒲 𑒣𑒟𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒩𑒱𑒮𑒥𑒏 𑒥𑒲𑒂𑒮𑒿,
𑒧𑒼𑒢 𑒩𑒰𑒐𑒴 𑒍 𑒣𑒟

তেন্বগ্ব করিতা খণ্ড

মূল তেলুগু পদ্য- অন্নাৱৰম দেৱেন্দৰ-অংগ্রেজী অনুৱাদ-

পী.জয়লক্ষ্মী আ মৈথিলী অনুৱাদ- গজেন্দ্র ঠাকুৰ

কবি অন্নাৱৰম্ দেৱেন্দৰ আন্ধ্র প্রদেশক কৰীমনগৰ জিলাসঁ ছথি আ তেলুগু ভাষাক তেলংগানা বোলীমে তেলংগানা ৰাজ্যক সংৱেদনা

आ संस्कृति आ ओकर अनेग राज्यक लेल संघर्षकेँ स्वर दैत छथि। हिनकर छह टा कविताक संग्रह छपल छन्हि। महात्मा जोतिबा फूले फेलोशिप २००१, रंजनी कुन्द्रवती कविता पुरस्कारम् २००३, डा. मलयश्री साहिति पुरस्कारम् २००३, वाँगिलेनी येलम्मा साहित्य पुरस्कारम् २००७ पुरस्कारसँ सम्मानित। ओ जिला परिषद, करीमलगरक पंचायती राज विभागमे सीनियर असिस्टेन्ट छथि। पी. जयलक्ष्मी, ओस्मानिया विश्वविद्यालयक निजाम कालेज हैदराबादमे अंग्रेजी विभागमे एसोसिएट प्रोफेसर छथि। विगत ३० बर्खसँ अंग्रेजीक अध्यापन। हिनकर विशेषज्ञता अंग्रेजीमे भारतीय कविता, अनुवाद आ अनुवादशास्त्र अछि। २००३ मे भार्गवी रावक संग मिलि कऽ शीला सुभद्रा देवीक सितम्बर ११ आ ओकर परिणामपर तेलुगु कार्यक अंग्रेजीमे 'वाव अ हर्ट्स वैरेज' नामसँ अनुवाद। २००७ मे गोपीक ननीलू केर अंग्रेजी अनुवाद। स्प्रिन्ग नामसँ अन्नावरम् देवेन्दरक कविताक अंग्रेजी अनुवाद प्रेसमे अछि।

(तेलुगु कविता: तेलुगुसँ अंग्रेजी पी.जयलक्ष्मी द्वारा, अंग्रेजीसँ मैथिली गजेन्द्र ठाकुर द्वारा)

अंतिम शब्द

(तेलंगानाक किसान द्वारा आत्महत्यासँ पहिने पत्नीसँ कहल)

"नहम्मा, प्रिय! हम छोड़ि कऽ जा रहल छी
हमर शिक्षा मोन राखू... अपन बच्चाक नीक पालन करब
ऋण हमरा सबमे नै अछि- जीबू
कर्ज देनिहार सब बनि गेल छथि यम।

ঋাগ কান্হিক সময় নৈ ঋছি কিসানক নেন
হম ছোড়ি কই জা ৰহন ছী

ও সভ হমৰা নৈ ছোড়তা জীৱিত
হম কতৰোঁ চাহী
এ্র জিনগী কোন তৰহক জতই ঋন্ন নৈ ঋছি খেৰাঁক নেন
মহাজন সভ তীৰি ৰহন ছথি
কর্জদাতা হমৰ সম্মানকেঁ নজ্জিত কই ৰহন ছথি
হম নৈ জীৱিঁ সকৰঁ নছমী, নৈ, নৈ ঋারঁ ঋাৰ!

একশ্টা ৱীস ৱাঁ চানীস হজাৰ
হমৰাপৰ কর্জ ছৈ সমাজক- স্বনৈ সএহ ছী

ঋাৰ পচাসেক দেৱাঁক ঋছি সাহূকাৰকেঁ
ঋা একৰ ঋনারেঁ, স্বনূ! ঋণ মাৰিতে ৰাস এত্ত্বই ঋা ওত্ত্বই
ঋপনাসঁ ঘৃণাক ঋনুভূতি
ঐ জিনগীকেঁ জীৱাঁক রিচাৰ মাত্রসঁ ছী নজ্জিত।
ঐ ঋণ সভকেঁ প্লেগ জকাঁ ৱঢ়ৈত দেখি!

ঋণ দেনিহাৰ সভ ঋারঁই নাগন ছথি ঘৰ সেহো
ৰোকই নাগন ছথি ৱাঁগৈ-ঘাগৈ
পছোড় ধই নগ ছথি জখনে তখনে
ঋপন জিনগীক ৱাঁদ জতই কত্তৌ হম জাযৱঁ
জিৱৈত ঋপন মুখ, ৱাঁর্নিস সন পাতৰ
কী হম কৰৱঁ ঋা কেনা হম জীৱঁ?

ঞ্ৰ সমৈ নৈ ঋচ্ছি ছোড়ি ক২ ঐ জগকেঁ জেৰাঁক
কত্তৌ পানি নৈ
ম্বদা নোৰ ৰঁহৈত ক্ষক্ষখাগত
পোখৰি কহিযাসঁ নে ঋচ্ছি স্বখাযন
গনাৰমে হৰিযৰী দেখাগত
ৰোঁৰৰেন গৰেনামে পাগ মাত্ৰ জাগত
ঋ্নৈত সয ফীঁষ্টসঁ ৰেঁশী, পাতান ধৰি

কোনো ষ্টাঁ মে ম্বদা পানি নৈ
হ্ম পিষ্টৈত হাথসঁ কপাৰ
ঋ্নন মাষ্টিক পহাড় দেখৈত
হঁসীক ভন্নম সভক নেন!
ৰোঁৰৰেন নেন একড়ক-একড় ৰেঁঠৈত
জঁ এনা ঋচ্ছি
তঁ কত২ ঋচ্ছি কষ্টহী গাড়ী ঋা কত২ ঋচ্ছি খেতী
ঋা কোনা জিৰৈঁ ঋচ্ছি ৰঁচ্চা সভ?
ঋাভ ঋাৰঁ!

ৰঁৰখা নৈ হএত
নহিযে জাযত ঋকান ঋাকি ভ্তুখমৰী
পানি নৈ ৰঁহত
নহিযে জাযত ঋপন নোৰ
খেত সভ তপি ক২ স্বখাযন
সমৈ সেহো ভনষ্টি ঋচ্ছি গেন

রঁৰখা জগসঁ নৈ খমৈ ঋচ্ঠি এক্কোটা রুঁদ
রীযা রাঁওগ কৰৈত কান
মএহ রঁহৈত ঋচ্ঠি মোনসঁ কষ্টনীক মমৈমে
জে একাধ ষ্টা দানা ৰহয রঁঠন
রঁহি গেন রাঁঢ়িক পানিমে
জে দানা জগতয কঁঠমে
মে রঁহি গেন
নানামে
কপামক খেতী মেহো তেহনে
কীড়া..মভষ্টা কীড়া, খতম ভেন দহোদিশ
রীযামঁ ৰমাযন ধৰি
ধোখা...ধোখা..রেঁগমানী ঠাৰু দিম
রেঁগমানী রোঁনিহাৰমঁ
মভষ্টা ক্ষতি, জেম্হৰে দেখূ তেম্হৰে

হানি..ঋা ওকৃসঁ রঁড়কা হানি ওকৰা দরেঁরাঁ নেন
রিঁন প্রযোজন
কতরোঁ রঁৰিখসঁ কৰৈত হোগ খেতী
রিঁন্ব প্রযোজন
হমৰ রঁচ্ঠা মভ ঋচ্ঠি পৈঘ ভ**২** ৰহন
কিমান মভ ঋচ্ঠি মৰি ৰহন
হমৰা ৶া কহয দিঋ, হম মেহো চ্ঠী মৰি ৰহন

হম নৈ জীরিঁ মকরঁ ঋাৰ ঋধিক কান

हे नक्षैत्रा! छी हम जा रहल!

हान-फिनहान पाग के अछि मंगने?
की ओ सभ चाहै छथि
जे किसान बन्न कऽ दिअय खेती?
जकरा चाही दरमाहा जीबाक लेल?
केना जीबँ आ केना मरबँ..
केना कऽ भरबँ कर्जक जे अछि अमार..
अपनो बेँचि कऽ की चुका सकबँ?
की अपन खेतिहर भूमि सेहो बेँचि दी?
मुदा से ऐ अकालमे कीनत के?
जे हमर जीवन-संघर्ष तेहेन अछि
सुनलौं धनिक लोक सभक ओहेन शर्द्ध-सभ?
“सबैत, अपठ होगत जे ओ सभ लेने छथि।“
हमर बाँउ! कतयसँ आनै छी ओ सभ दाना जे अहाँ खाग छी?
एक बेर फेर, ग्र अछि हिस्टीरिया रोग!
जे खेतीकेँ बँदनि देनहि रोगमे?
जे खेतीकेँ बँदनि देनहि जुआमे?
आ बँढ़ा लेलन्हि अपन थोधि?
की अहाँ नै देखि पारिँ रहल छी किसानक अँकड़ल पेट?
की अन्न देनिहार भऽ गेल रोगी?
नै एकटा चातकक मार्उस ओकरा देहमे, हमर बाँउ!
धानक खेतीसँ पोसल ग्र देश
आ आबँ हमरा दाना देबाँसँ मना कऽ देलौं अहाँ, नै की?

ও কহৈ ছথি

হম মৰি ৰহন ছী অনুকম্পা ৰাশি নেৱাঁ নেন

ও কোনা ই কহি সকৈ ছথি...এহন শব্দ সভ?

কী অহাঁ দেখনে ছী, হমৰ নচ্চৈয়া?

ই শব্দ সভ দাহ উৎপন্ন কৰৈত অছি হমৰা দেহমে,

অহাঁক পাগক খগতা? ককৰা ছৈ ই খগতা?

হম সভ গায জকাঁ ছী পবিত্র, অহাঁ সে কহৈ ছী?

অহাঁ সভ মৰবঁ হমৰা সভক শাপ মাথপৰ নেনে

হম সভ নৈ ছী ঋণখৌক

হৃদৈমে ধৈর্য ৰাখূ.. হম সভ ছী স্বাভিমানী মনুক্ষ

মৰি জাযবঁ সে এত**ই**

ফেৰ নেবঁ জন্ম এত**ই**

অপন জিনগী কাটৈন গংগাসন পৱিত্রতাসঁ

হম সভ ছী ঋণমে ডূমন

আ ঋণদাতা সভ বঁনি গেন ছথি যম, প্রিয

হম আবঁ নৈ.. হম আবঁ নৈ.. ছী জা ৰহন

....

নচ্চয়া! নচ্চয়া!

অহাঁ এনা কিএ ছী কনপি ৰহন?

ই অছি নিখন অপনা সভক ভাগ্যমে

ততেক দিন জীবঁ জতেক দিন অছি নিখন

হম জা ৰহন ছী জহিযা হমৰা জেৱাঁক ছন

....

হমৰ দিনক গনতী শুৰু অছি ভই গেল
নৈ স্বীকাৰ কৰৰ্ঁ নেঁক্রৈয়া, অনুকম্পা ৰাশি
হমৰা গেলাক ৰাঁদ সৰকাৰ এ্ব দেৰাঁক গপ কৰত
ও নৈ কহৈত অছি জে, হম জে ঠী মৰি ৰহল সে, জে খেলোঁ তকৰ
অপঠ ভেলাসঁ ঠী মৰি ৰহল?
ওকৰা নই জায দিযৌ
ও পাগ অপনা সাৰামে?
ধিক্ ওগ ঘৰকেঁ।

হম জা ৰহল ঠী...
অহাঁকেঁ হানিমে দৈত, নচ্চা!
ৰঁঠা সভক নেল নৈ কিযো আৰ
হম জা ৰহল ঠী.. জা ৰহল ঠী
ঋণ দেনিহাৰ সভক দ্বাৰে”

(মনকম্মা থোষ্টা নেৰ্ঁৰ অভ্রাসঁ “আখৰী মাতা”)

মূল তেলুগু পদ্য- শ্রীনারাযণ দেবেন্দ্ৰ, তেলুগুসঁ অংগ্ৰেজী পী.জযলক্ষ্মী দ্বাৰা, অংগ্ৰেজীসঁ মৈথিলী গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ দ্বাৰা)

পানি অছি, মাত্র আঁখিক নোৰ

ঠোপ, ঠোপে টা মে
টপটপ খসৈত পানি ঠোপে-ঠোপে,
হম নৈ কই সকৈ ছী বর্ণিত,
পানি নৈ ৰহৈএ নির্বিৰোধ,
স্মরণা নৈ অছি ভৰৈত কখনো।

কলসঁ ভনসাঘৰ ধৰি,
ভনসাঘৰসঁ সোঝাঁক বাঁৰী ধৰি
ভাগৈত এতইসঁ ওত্তই
এমহৰ-ওমহৰ কৰঘাক নমৰৈত তাগ সন
ৰক্তক সংৰচনা সন
এক্কে ঘুমানমে হম জাগ ছী ঘুমি।

কলৈত বাঁন, পানি ভৰবাঁক অছি কান
দূধক মোঁক আ হমৰ ৰজযলা একান্ত
হাঁহ ! সভটা এক্কে ৰেঁব !

পানি মাত্র সপ্তাহমে দূ দিন,
ছৌঁকী খা ঝগড়া কনপৰ
তৈযো ছী হম সভ স্ত্রী
জে ৰহৈত ছী মিনি কই
ৰেঁকান মে
দৈত প্রাণোক ডত্মের্গ।

ঞ্র সভষ্টা ঝঁঝরাত পানিযে ষ্টা নেন
নৈ কহি সকৈ ছী খহাঁকেঁ খপন পানিক সমস্যা-
সম্পূর্ণ ভোৰ খতম হোগত খছি ঐ পন্দ্রহ মিনষ্টক কার্য নেন
কনেক কান ভাতক ৰিঁন্ব ৰিঁসৰিযো সকৈ ছী
ম্বদা ৰিঁন্ব পানিক জীৱন চনত?
একত্রিত ভেন জে নৈ খছি হমৰ ৰেঁষ্টো নেন পর্যাপ্ত
তগ নেন, ৰষ্য়া ভৰি নমগৰ পাঁতি।

কে খকানৈএ সংঘর্ষ?
ঘৰ ভৰন নোক
গাছ জকাঁ ঠাঢ়
খাকি ঞৰ্যী জকাঁ ৰৈঁসন
তমসাগত হমৰাপৰ জে হম ছী পচ্ছখাযন
দৌগৈত ছী ৰিঁন্ব নখ্যক।

ম্বদা নৈ হিনৰেঁ ছথি খাঁগ্ৰো হমৰা সহাযতার্থ
হমৰ হাথ ওগ ৰোঁৰিংগকেঁ ঠীক কৰৈত ভেন জে চোষ্টিনে।

ওগ পন্নকেঁ পীষ্টৈত নিকনৈত খচ্ছি মাত্র চুচ্চ ধ্বনি
হমৰ প্ৰাণ ৰহাৰ ভ**ই** জাগএ ওত**ই** কাজ কৰৈত
কৰ্ব কৰ্ব কৰ্ব কৰ্ব
হমৰ ৰাঁহিক দৰ্দ খা চ্ছাতীক পীড়া
পাতান ধৰি
পানি ৰিঁনা জাগএ কত্তৌ গহীঁৰ নীচাঁ
মুদা তৈযো নৈ ৰকযৈত
জে হম কাজ কৰৈ চ্চী খতম কৰৰাঁনে
চম্মচ ভৰি পানিক বূঁন্দ
যেহো গন্থাগত।

কান্থ ভেন ভোথ
ঠেনা পড়নে স্বৰ্ণা ডঘৈত
ৰ্নোৰ্ডজ ফাষ্টনে
একষ্টা খল্প জীৱনক ৰাঁদ
হমৰামে নৈ খচ্ছি একৰ জোড়-তোড় কৰৰাঁক মক্ক
হম কী ক**ই** যকৈত চ্চী ৰহিন?
পানিক চৰচে মাত্র
মৃত্যুক ডৰকেঁ খচ্ছি খোঁচাৰৈত
পানি খচ্ছি, খাঁখিক নোৰ মাত্র...
(“নীনান্ষ্টে কল্পীনে...” মনকম্মা থোষ্টা নেৰৰ খড্ডাসঁ)

शीला सुभद्रा देवी (१९४९-) केर कवि तेलुगु पद्य संग्रह प्रकाशित। १९९७ ई. मे तेलुगु विश्वविद्यालयसँ उत्तम लेखकक पुरस्कार प्राप्त।

जयलक्ष्मी पोपुरी, निजाम कालेज, ओस्मानिया विश्वविद्यालयमे

अध्यापन, तेनुअएँ अंग्रेजी अनुवाद।
गजेन्द्र ठाकुर (अंग्रेजीसँ मैथिली अनुवाद)।

परीक्षक काँट

राँड़ीमे नगाओन परीक्षक काँट गहना नेन
केना ओइ सभ परहेेत अछि सोहढ़ेत!
चुपचाप बुनैत रस्ता आच्छादित करैत स्थान।

भीड़-भाड़ सभठाम
सभ कोणमे काँटेंना परीक्षक झाड़
सभ, सभ रोकैत स्नेहक अनवरुद्ध प्रवाह
चिन्तन विखण्डित पड़ि काँटक मध्य
वाणी अवरुद्ध फँसि कोनो झाड़
मस्तिष्क उर्ध्वपतित चुपचाप
हृदय रहैछ मात्र एकटा अंग
आ मौन करैत राज यांत्रिक रूपे॥

मुदैत, रहत नै हरा एकताक
तेनाकेँ ठुसैत
सभक आश कोनहुना निकसी अकास।

मुदा की अछि विस्तृत खेत मध्य?
कतइ गेल फूलक क्यारी फूलगैत मित्रताक
हिलरैत अपन माथ आमंत्रणमे?

কতঽ গেল ও চানী সভ অপন তন্তুসঁ বঁঢ়ৈত?
সভকেঁ সমেটৈত ও লতা-কুঞ্জক মংডপ কতঽ গেল
ছোড়ি মাত্র অশোক আ সাখূক বৃক্ষ
জে পসারি রহল অকাস মধ্য অপন হাথ
নীচাঁ দেখৈত বিশ্বকেঁ
ঘাসক পাত সন তুচ্ছ?
যদি হম মোড়ী আ ঘূমী ঘোরৈত অপনাকেঁ লোরমে
বেধৈ বঁনা মোথা লৈ ভোকৈত অছি মাত্র পএর রবল্ আঁখি সেহো।
সভঠাম লোক উন্মুক্ত ঠামমে
মানবীয সম্পর্কসঁ ঘৃণা করৈত
পরিবর্তিত কেলক নগরকেঁ সেহো বোঁলমে।
পসারৈত কাঁট সভ ঠাম
পরিবর্তিত ভেল পসীঝক ঝাড়মে
সাঁসক ফূলবঁ পসড়ৈত চারু দিস
দোসরাক সংবেদনা লৈ আবঁঽ দৈএ বিচার
জিনগী ভেল উসনাগত খেত সন।
গচ্ছা ভাগবাঁক পএর কেলে আগাঁ।
আশ্চর্য, মথি লৈ সকৈ চী, ওঁঠা ধরি সেহো।
দেখি সকী জোঁ অপনেকেঁ মাত্র
ভীতরসঁ বাঁহর পসীঝক কাঁট মাত্র।

एन. अरुणाक जन्म निजामाबाद नग एकटा गाममे १९४९ ई. मे भेलन्हि। तेलुगुमे पाँचटा कविता संग्रह प्रकाशित।

जयलक्ष्मी पोप्पुरी, निजाम कालेज, ओस्मानिया विश्वविद्यालयमे अध्यापन, तेलुगुसँ अंग्रेजी अनुवाद।

गजेन्द्र ठाकुर (अंग्रेजीसँ मैथिली अनुवाद)।

ई सेहो अछि प्रवास

अहाँ नै छी मानैत
मोटा-मोटी ई‌हो छी प्रवास
एकर गुण
षडयन्त्र जकाँ
मूल जन्मकालेसँ
"तैयो अछि तँ रहैटीये" अछि ने ई?
कोनो पुरुषक हाथमे तँ जेबाँके छै ने एक दिन
प्रवास
मात्र अमेरिके टा प्रवासक नहियेक नहि
नारी सेहो अछि एकटा ई।
अहाँ एकर अनुभवना कइ सकै छी सुविधासँ।

তৈযো কতেক কঠিন
ছোড়য় জিনগী ভৰিক নেন অপন জন্মস্থান
পাযয় একটা অনচিন্হাৰক আঁগ্ৰব?
অহাঁ ঘূৰি সকৈ ছী কখনো কান
মুদা রঁনি মাত্র পাব্বন।
জখনে হম পএৰ ৰাখয়
কতেক কান ধৰি অহাঁ ৰহয়, পুছয় হমৰ নোককেঁ।
“জা ধৰি হম চাহী”
গঙ্গা অছি কহয়াঁক
মুদা কহয়াঁক সাধাঁশ সসৰন হমৰ গঙ্গাপৰ, রঁব্বত পহিনহি।

প্রবাস নৈ অছি হর্থক রস্ত।
ছোড়ি ঔ মাত্র জে সময রিঁতনে
রঁঢ়ৈত অছি, ঔ রঁনৈত অছি অভ্যাস।

গুজৰাতী কবিতা খণ্ড

হেমাংগ অশ্বিনকুমাৰ দেসাঈ মূল গুজৰাতী পদ্য আ তকৰ অংগ্রেজী অনুবাদ- হেমাংগ অশ্বিনকুমাৰ দেসাঈ

মৈথিলী অনুবাদ-গজেন্দ্র ঠাকুর

সমীকরণ

দূ টা অর্ধবৃত্ত জন্মৈত সমানান্তর,
সমানান্তর রেলগাড়ীক পটরী।
হাথ ভরি নমগর নিবল ঘাস,
ঝুকৈত ভীতর,
বিনা ডোরীক ধনুষ সন।
সুনবৈত খিস্সা ভরিগর হেবাক,
রাতিভরি জন্মৈত অস্পষ্ট পীঠ বেতাল সন,
জে উড়ি জাইত অছি ভোর ভেলে।

আ এতবে
আকি কনেক বেশী
ঝুকল বুঢ়িয়া
জে অহাঁকেঁ মোন পাড়ত হাঁসূ।

ঝুকল নিশ্চল প্রথম শ্রেণীক কম্পার্টমেন্টমে,
কাতমে ঠাঢ় কএল গেল ট্রেন
অহাঁক অপন আঁখিসঁ কএল প্রতীক্ষা বিন কাত ভেল।
একটা ছোটো আহটি
একটা ত্বরিত চমক কমসঁ কম
আব, হঁ আব
ই হমর অধিকার অছি, সত্তে

হগএ জাগত খছি।

দূষ্টা ভর্ধ্বাধৰ পষ্টৰী ষ্টেড় কএন ৰীঠমে
দূ ষ্টা তোৰণ, জমন মৃত্যু
একষ্টা তীক্ষ্ণ গ্নমাৰৰঁনা দ্বপহৰিয়া
খা খহাঁ
ৰঁনৰৈত ঠী একষ্টা খদ্ভুত সমীকৰণ।
খাশ্চর্যিয ঠী খহাঁ কধষ্ট ভঠৰৈত ঠী মোক্ষ ৰৈসৰা নেন
খা জে হাঁসূ গীৰি গেনৌঁ কতাক সময পহিনে
তোড়ত খহাঁকেঁ খণ্ডমে

খজয সৰৰৈয়া, গ্নজৰাতী কৰি

গুজৰাতীসঁ অংগ্রেজী অনুবাদ হেমাংগ দেসাঈ দ্বাৰা। অংগ্রেজীসঁ মৈথিলী অনুবাদ গজেন্দ্র ঠাকুৰ দ্বাৰা।

অহাঁক তামস হমৰ স্বাগতপথ

"অহাঁ আৱেষ্টিত ছী প্রতিধ্বনি আ মোহক স্বৰসঁ". পাৱ্লো নেৰুদা

চক্রধৰ আ পীযূষক লেল

"কহিয়া ধৰি হম খিচৈত ৰহব এনা? ", ও পূছৈত

আদ্র মুখসঁ

হেৰাযল আঁখিসঁ

হম ৰাখব তোহাঁ শঙ্ককেঁ, ও ৰখতী নিযমাৱলী

হম কৰব তোহাঁ অপন গচ্ছা, ও ভ্রমকেঁ

হম দেৱন্হি মেঘ, ও চক্র

হম আনব প্রশ্ন, ও পলাযন

হম প্রতিভাক প্রেমী, ও ৰঙ্কনক

হম স্বপ্নক আকাংক্ষী, ও নির্জনতাক

কহিয়া ধৰি? হম বুঝলোঁ নীক জকাঁ

হমৰ ভাগ্য ৰহয ফৰাক

হমৰা সভক দিন ৰাতি সেহো

ঋতু আ পাৱনি তিহাৰ জকাঁ

সময কাল হমৰা সভক অন্তৰ

হমৰা সভক বিভিন্নতা ৰহয বিভিন্ন

হমৰা সভ প্ৰেম কৰৈত ৰহী
কতেক দিন ধৰি?

রাজেন্দ্র পটেল, গুজরাতী করি

গুজরাতীসঁ অংগ্রেজী অনুবাদ হেমাংগ দেসাঊ দ্বারা। অংগ্রেজীসঁ মৈথিলী অনুবাদ গজেন্দ্র ঠাকুর দ্বারা।

রিঁক্ত শীর্ষকক

হম কিএ কই রহল ছী অনভর
ধরা রিঁন শাখক
রিঁনা ঐ হাথক?

পসারৈত দূর আ রিস্তৃত
জীরিত সাঁপক তাকিমে
ঊ সভ হাথ এক দোসরমে ওঝরাযল
আ সমাপ্ত হোগত মাত্র নহক বৃক্ষিমে।

রাঁরাঁক ছড়ীক পকড়িসঁ
রঁসক ঠাঢ় দাখযরঁনা নষ্টকল চক্র
মঙ্গী অনৈত অছি রএহ অরিচল শূন্যাকাশ।

ওকৰ কৰৈত অনুভূতি
ওা সভ খেঁচন কাৰ কৌআক হাথ
ঘূমি জাযত অকাস দিস
সভচাঁ খেত অংকুৰিত প্ৰফুলিত

পৃথ্বীক গত্ৰ-গত্ৰ
পাঁজৰ খেতমে ওঁগঠন
ৰাঁহি জকাঁ।
সভচাঁ হৰক ফাৰক চেহ্ন
ভাগ্য ৰেখা হাথক।

পংক্তি জোখি সকৈএ
মাত্ৰ হাথক নম্বাগ
নৈ একৰ জড়ি
পহিনে হম ক**ই** সকী একৰ নিদান
হাথক আক্ৰমণ জড়িপৰ
শ্বেত ধৰাপৰ
ৰোশনাগসঁ পসৰন
অপন নৱ অংকুৰিত আঁখিএ
ভড়ি গেন নৱ-জনমন পাঁখিএ
ওগ ধসৰিত গগনক পাৰ
আৰঁ
সভচাঁ মস্তিষ্কক কোশিকামে
হাথ ৰহৈচ্ছে অহর্নিশ

प्ररेश कय ৰহনে গঁহীৰ খাৰ গঁহীৰ জড়িমে

पीयूष ঠক্কৰ, গুজৰাতী করি

গুজৰাতীসঁ খংগ্রেজ�� খন্বরাদ হেমাংগ দেসাগ্র দ্বাৰা। খংগ্রেজীসঁ মৌথিনী খন্বরাদ গজেন্দ্র ঠাণ্কুৰ দ্বাৰা।

সাঁধ্য রেঁনা

সাঁঝ হোগতে

শিশিৰ খাহ পর্বতক

খাচ্ছাদিত কএন খকাস

খরিনশ্বঁ পড়ত সম্পূর্ণ খকাস ফাঁসমে

ঐ পর্বতক চাহক

পর্বতকেঁ ভেৎঁত খকাস

প্রকাশকেঁ চাহ

শৰীৰ স্বতত

হৃদয় দুখিত

ওহিনা জেনা

ঈশ্বৰকেঁ ভেটৈত মনুক্ষ

 পন্না ত্রিবেদী, গুজৰাতী কবি

গুজৰাতীসঁ অংগ্রেজী অনুবাদ হেমাংগ দেসাঈ দ্বাৰা। অংগ্রেজীসঁ মৈথিলী অনুবাদ গজেন্দ্র ঠাকুৰ দ্বাৰা।

আমদ

হে বিদেশী!

দেখাউ হমৰা এহন দৃশ্য

যদি অছি কোনো এহন

বিম্ব প্রকাশ

রিঁন্ব গদ্দাক ওঠাওন

রিঁন্ব ঠাহ

জত**ই**

নহিযে খছি

ঠূপ্পীক খঁশ

ব্যথিত হৃদযক ধ্বনি

নহিযে ধ্বনিক খাঁগ্বৰক নোকক স্পর্শ

দেখাওঁ হমৰা ও দৃশ্য

যদি খছি কোনো এহন

হৌ বিদেশী!

জতয

ক্যো নৈ কৰৈছ একত্রিত

শ্বাসক মানগ্বজাৰি।

ৰাঁবূঁ সুথাৰ, গুজৰাতী কবি

গুজৰাতীসঁ অংগ্রেজী অনুবাদ হেমাংগ দেসাই দ্বাৰা। অংগ্রেজীসঁ মৈথিলী অনুবাদ গজেন্দ্র ঠাকুৰ দ্বাৰা।

গৃহমোহ

গংধ পহিল ৰুঁন্নীক

আ হম
ৰৌঁসী আ
পসাৰী এক-দোসৰ দিস

ভেদিত পড়পড়াগত ৰশ্মীক বৃন্দ
অন্বেষী মাছি ভেল
যথাৰ্থক জননী

আয়ল প্ৰখৰ ৰৌদক ফোকা
পাথৰক চামপৰ

অৰিনেঞ্ঁ
ঝঝায়ত
জাতক খপৰাক ছূৰ
ধাৰক সঁগ উগডূম কৰত
অদন্ত ৰঁড়দ কছেৰপৰ নাচত।
সভটা দোগহীমে
ৰঁড়দ সভ আনত পানি
সোনহ টা পানো ৰাঁন্থি গৰদনিমে
সভ ঘৰমে
ধ্বনি সভ নহায়ত জী ভৰি
দেৰাঁনপৰ
গাছক ছাতীপৰ
স্মৃতিক শিলালেখপৰ

হৃদয়ৌত পানি
খোনত
হস্তাক্ষৰ ভগৱানক পূৰ্ৱজক।

ৰঁৰখাক সংগে
চমকৈত ঋকাস
মাযক কোমল তৰহত্থী।
সূর্য কৰত ঋাচ্ছাদিত
বৃক্ষক
শাখক
পাতক
পঁখুড়িক।
ঌঁগন পক্ষিক ঋারাম
সভ গৃহক ৰাঁহৰ
ময়ূৰ সভ কৰত নৃত্য।
জেনা প্রিয নর রঞ্চ
ময়ূৰীক মাথপৰক জনক ঘৈ
গামক দোগহীসঁ নিকলত
ঋনৰাঁ নই পানি
চিন্তৈত নহক ঋাকাৰক মীন
ৰৈতৰণী ডুমাযত
ৰীঢ়যুক্ত নাগফনীক পাত।

সঁগ
জীর ঋা শির

কৰত অধষ্টমী আ একাদশী

চন্দ্ৰমা উগত

চূষ্টীক কষ্টগৰ পীঠপৰ

আ

চানী সভ ৰঁহৰাযত

আডম্বৰসঁ ৰাজসী স্বণ্কষ্ট ধেনে

সব্যে

কিছু অকণ্ঠ আছি হমৰা সভক ভাগ্যমে

আগ

আগ

গঁধ পহিনে অছোৰক

আ হম

ৰৌসি আ

পসৰৈত এক দোসৰামে।

ভোজপুৰী কৱিতা খণ্ড

ভিখাৰী ঠাকুৰ (১৮৮৭-১৯৭১)- নোকনাকাৰ, ছপৰা জিনা (বিঁহাৰ)মে জন্ম। প্ৰাৰম্ভক ৰচনা সভ মৌখিক মুদা বাঁদমে কৈথী নিপিমে সেহো ইনকৰ হস্তনিখিত ভোজপুৰী ৰচনা প্ৰাপ্ত ভেনা।

ভোজপুৰীসঁ মৈথিনী অনুবাদ

মূন ভোজপুৰী- ভিখাৰী ঠাকুৰ (১৮৮৭-১৯৭১), মৈথিনী অনুবাদ- গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ (১৯৭১-)

বৃদ্ধাশ্ৰমক পঞ্চমে

বিঁৰহা ১

কুতুবপুৰ অছি গাম, ভিখাৰী ঠাকুৰ অছি নাম।

বাঁবূ সভ গোটেকেঁ কৰৈ ছী প্ৰণাম॥

সভ গোষ্টেকেঁ কৰৈ ছী প্ৰণাম হে ৰাজা।
ঙপৰেসঁ ঠিক্কন ঋঠি ঠামক ওহৰন॥
তীন দিনক মেখীমে, ঙড়ৰৈঁ ছী মজ্জা।
বূঁঢ়া-বূঁঢ়ীকেঁ দ্বখ ভেন ছনি, নগৈএ নৈ নাজ॥
ৰাঁবূঁ-ভগযা একমত ভই কই সভ মিনিযে কই সমাজ।
এক ঋৰজীপৰ মোন ঋান্ন, মোনকেঁ কৰু তাজা॥
মহাৱীৰক নাম সুমৰি নিঋ, জগসঁ ৰাঁজত ৰাঁজা।
বৃদ্ধাশ্ৰম ৰঁনৰাঁঙ নৈ তঁ হএত ঋকাজ॥
সভ ৰাঁবূঁক পএৰ পড়ৈ ছী, ভিখাৰী ঠাকুৰ নাম ছী॥

ৰিঁৰহা ২

হিন্দূ-মুসনেমান, সভ হমৰ কহনেপৰ দিযৌ কান।
নৈ তঁ হোগএ বূঁঢ়ক ঋপমান॥
হোগএ বূঁঢ়ক ঋপমান হমৰ ভাগ।
নেনপনেসঁ জকৰা তূঁ কহৈত এনেঁহেঁ মায॥
তকৰানে কিএ ভই গেন ছেঁ তূঁ কসাগ।
ৰঁড়কা হাকিম নগ জখন জেমেঁ তঁ পুছন জেতৌ হিসাৰঁ-কিতাৰঁ॥
জন্দীসঁ ৰঁতা হমৰা কী কেনেঁ তূঁ কমাগ।
নহ জখন ঝাৰতৌ তখন ওগ কান কী কৰমে ঙপায।
ঋাঁখিসঁ নোৰ খসতৌ কিছু নে হেতৌ ৰাঁজন।
কহৈএ ভিখাৰী ঋখনে দে তূঁ বৃদ্ধাশ্ৰম ৰঁনৰাঁয॥
নৈ তঁ হোগএ বূঁঢ়ক ঋপমান॥

কশ্মীৰী কৱিতা খণ্ড

ৰহমান ৰাহী- ছাহ সভ (কশ্মীৰী করিতা)

৪০ম জ্ঞানপীঠ প্ৰৰস্কাৰ সমাৰোহ ৬ নরম্বৰ ২০০৮: সংসদক নাগৰ্ব্ৰেৰীক ৰ্রানযোগী খাডিটোৰিযমমে কশ্মীৰী করি শ্ৰী ৰহমান ৰাহীকেঁ প্ৰধানমংত্ৰী শ্ৰী মনমোহন সিংহ দ্বাৰা প্ৰদান কএন জাযৰ্রনা ৪০ম জ্ঞানপীঠ প্ৰৰস্কাৰ সমাৰোহক খামংত্ৰণ পাৰিঁ ওতয নিযত সমযসঁ সাযং ছহ ৰ্রজে হম পহুঁচনৌঁ। খপন প্ৰতিষ্ঠাক খনুৰূপ প্ৰধানমংত্ৰী নির্ধাৰিত সময ৬.৩০ সাযং পদাৰ্পণ কেলন্হি। সংচপৰ শ্ৰী ৰরীন্দ্ৰ কানিয়া, নিদেশক ভাৰতীয জ্ঞানপীঠ, ৰহমান ৰাহী, ডা. মনমোহন সিংহ, সীতাকান্ত মহাপাত্ৰ, প্ৰৰস্কাৰ চযন সমিতিক খধ্যক্ষ খা খখিলেশ জৈন, প্ৰৰ্রন্ধ ট্ৰস্টী ৰহথি। দর্শকমে শ্ৰী টী.এন.চতুর্রেদী, খশোক রাজপেযী, খালোক পী. জৈন খা ব্ৰ্রজেন্দ্ৰ ত্ৰিপাঠী ৰহথি। ব্ৰ্রজেন্দ্ৰজী হমৰা সংগ রৈসল ৰহথি। স্ব. সাহূ শান্তি প্ৰসাদ জৈন খা স্ব. শ্ৰীমতি ৰমা জৈন, ঐ প্ৰৰস্কাৰক প্ৰাৰম্ভ কএনে ৰহথি খা হুনকৰ দুনূ গোটেক ফোটো পাছাঁমে লাগল ৰহন্হি। খাজ কান্হি ৪০ম সালক মহত্ব ঐ কাৰণসঁ ৰ্রঢ়ি গেল খছি কাৰণ ৬০ম রর্ষগাঁঠক গন্তজাৰমে ৰ্রহুত গোটে খাযু ৰ্রেশী ভেলে জীরিত নৈ ৰহৈ ছথি। সৰলা মাহেশ্বৰী মাগক পকড়ি কাৰ্যক্ৰমক শ্ৰৰুখাতসঁ পহিলে খনীতা জৈনকেঁ নিৰালা ৰচিত সৰস্বতী রন্দনা গেৰাক খনুৰোধ

কেনন্হি ঋা ও মংচক দোসৰ ভাগমে মহর্ষি ঋগস্তক 'যা কুন্দেন্দু ' সঁ শুৰু কই নিৰানাক ৰচনা শাস্ত্রীয পদ্ধতিমে গেনন্হি। ফেৰ ফূনসঁ প্রধান মংত্রীক স্বাগত প্রবঁন্ধ ন্যাসী ঋখিনেশ জৈন দ্বাৰা ভেন, ফেৰ ৰবীন্দ্র কানিযা ফূনসঁ ৰহমান ৰাহীক স্বাগত কেনন্হি। ফেৰ শ্রী সীতাকান্ত মহাপাত্র ঋংগ্রেজীমে উদ্গাৰ ব্যক্ত কৰৈত কহনন্হি জে ৰাহীকেঁ সম্মানিত কই ভাৰতীয জ্ঞানপীঠ ঋপনাকেঁ সম্মানিত কেনক ঋছি। ফেৰ প্রধানমংত্রী দ্বাৰা ৰাহীকেঁ শান ওঢ়া কই ঋা ১০৩৯ ঈ.ক ৰাজা ভোজক সৰস্বতীক প্রতিমাক কাংস্য ঋনুকৃতি জগমে জ্ঞানপীঠ দ্বাৰা প্রভামণ্ডন জোড়ন গেন (মূন প্রতিমা নংদনক ব্রিটিশ মূজিযমমে ঋছি) ঋা প্রশস্তি পত্র ঋা ৬ নাখ টাকাক ড্রাফ্ট দই কই সম্মানিত কএন গেন। ৰাহী উদ্গাৰ ব্যক্ত কেনন্হি ঋা মহান জৱাহৰনান নেহৰূ জগ পদপৰ ছনা ওগ পদপৰ ঋাসীন মনমোহন সিংহসঁ পুৰস্কাৰ প্রাপ্ত কই বিশেষ প্রসন্নতা প্রকট কেনন্হি। ও ঈহো বঁজনা জে কশ্মীৰক ৰাজ্য সৰকাৰ কশ্মীৰীকেঁ মান্যতা নৈ দেনকৈ মুদা ঈ কেন্দ্র সৰকাৰ দ্বাৰা মান্যতাপ্রপ্ত ভাষা ঋছি। ফেৰ ৰবীন্দ্র কানিযা ধন্যৱাদ জ্ঞাপন কেনন্হি। ৰাহীক প্রতিনিধি কৱিতাক জ্ঞানপীঠ দ্বাৰা কএন হিন্দী ঋনুৱাদ ৰাহী দ্বাৰা প্রধান মংত্রীকেঁ দেন গেন।

ঋর্দ্ধন ৰহমান ৰাহীক জন্ম ৩ মঈ ১৯২৯ ঈ.কেঁ ভেন। এনকৰ পহিন কৱিতা সংগ্রহকেঁ সাহিত্য ঋকাদমী পুৰস্কাৰ দেন গেন। ভাৰত সৰকাৰক পদ্ম শ্রী ঋা মানৱ সংসাধন বিকাস মংত্রানযক এমিৰেট্স ফেনোশিপ হিনকা ভেটন ছন্হি। হিনকৰ কৱিতা সংগ্রহমে সনৱুন্য সাজ, সুবঁহক সোদা, কনাম-এ-ৰাহী প্রমুখ ঋছি। হিনকৰ ঋানোচনা ঋা নিবঁন্ধক পোথী ঋছি, কহৱট ঋাদি।

হিনকৰ নিছা দেন কৱিতা উপস্থিত নোককেঁ দেন গেনন্হি।

প্রস্তুত অছি হিনকৰ করিতা (কশ্মীৰীসঁ অংগ্রেজী এস.এন.সঙ্কু, সাভাৰ ভাৰতীয় জ্ঞানপীঠ আ অংগ্রেজীসঁ মৈথিলী গজেন্দ্র ঠাকুৰ)

ছাহ সভ

অপন নিয়তিসঁ বাদ আ অমৰতাক আশা আৰঁ ছোড়ি দিঅ,
যদি জৱৈা নী কিছু ক্ষণ, তঁ ভের ভ**ই** জাউ তগমে।
ৰঁস্তীক জগ পথপৰ চনৈত ৰহনৌঁ, ও ধঁসি গেন ঘনগৰ ৰোঁনমে,
জেনা হমৰ আত্মাক করঠ ভেনে ভেদ্য, শংকাসভ দ্বাৰা।
আঁখি খুজিতে হমৰ স্বপ্নকেঁ নাগনে আঁখি
সভৈা ৰাঁসন্তী যুৱা ছাতী ঝৰকি ক**ই** ভ**ই** গেন স্বনসান।
দেখূ তঁ দেখাযত আস-পড়োসমে নাৰণ্যমযী মেনা,
হাথমে আওত মাত্র একাধ ৰিচাৰ, আ
অসগৰ একৈা কৌআ উজাড়মে।
কখনো হমৰ গঙ্গা ৰহয চান-তৰেগন গঢ়ৰাঁক,
আৰঁ মাথ ভুকা ৰহনে ছী, অপন কোনো নামকৰণ তঁ কৰী।
সভৈা ৰিশ্বাস ঘাটীক মৌনাযন হৰিযৰী সন,
সভৈা চৈতন্য খিসিযাযন সাঁপ সন।
সভৈা দেৱতা হমৰ অপন ছাহ ছথি,
সভৈা দানৱ হমৰ অহঁ কেৰ কনিযা-পুতড়া সন।
সভা ভৱন ভৰনে ৰুঁস্র ৰাঁনৰক খোঁ-খোঁ সঁ,
সন্তক পহিৰনক নেনে তাকূ ৰোঁনে-ৰোঁন।
কেহন অছি নাওক খেৰঁনাগ, কতয তঁ অছি কিনাৰ!
দেশাঁস ভোথনেনেক নাওকেঁ অন্হাৰমে।
হে ৰৌ নষ্টঁআ, নাচ নিৰ্বস্ত্ৰ চাৰূ কাত ওকৰ,
ৰাহী তঁ আগি-খাযৰঁনা ৰঁতাহ অছি।

সমাৰোহ এক ঘন্টামে খতম ভেল আ ঘুৰৈত ৰহী তঁ এফ.এম.পৰ সমাচাৰ ভেট্টল জে সচিন তেন্দুলকৰ অপন টেস্ট জীৱনক ৪০ম শতক দিনমে পূর্ণ কেলন্হি, ভীমসেন জোশীকেঁ ভাৰত ৰত্নে পুৰস্কাৰ দেল গেল আ চন্দ্রাযণ-১ চন্দ্রমাক ১০০ কিলোমীটৰক বৃত্তাকাৰ কক্ষামে স্থাপিত ভ**ই** গেল জত**ই** ও ২ বর্ষ ধৰি ৰহত।

ৰৱি ভূষণ পাঠক

নিৰানাঃ দেহ ৰিদেহ (১-৪)

হিন্দী ভাষা খা সাহিত্য ক কেন্দ্ৰীযতা স্বাতঁত্ৰযোত্তৰ ভাৰতক একটা মহত্বপূৰ্ণ সাংস্কৃতিক ঘটনা ।একৰ মূন কাৰণ ৰাজনীতিক খা ৰাণিজ্যিক ৰহিতঘ পৰিণাম ৰঁঘখাযামী খছি ।হিঁদী সাহিত্যক খা ৰিশেষতঃ কৰিতা কে সৌঁদৰ্যাত্মক ,ৰৈচাৰিক খা শৈল্পিক ৰৈৰিধ্য সঁ পূৰ্ণ কৰৰাঁ মে কৰি নিৰানা ক যোগদান খপ্ৰতিম ।নে কেরন কৰিতা ৰঁন্কি গ্ৰমানদাৰী মে সেহো নিৰানা ক ব্যক্তিত্ব ক ঠঠা ক সেহো কতিপয খাযাম । খাধুনিক সাহিত্যিক ব্যক্তিত্ব মে নিৰানা খগ্ৰণী ছথি,জনিকৰ ব্যক্তিত্ব খা ধ্ৰতিত্ব ক হৰেক খংশ সঁ গ্ৰমানদাৰী,ৰচনাত্মকতা,খানোচনা খা খফৰাহক মাৰ্গ প্ৰশস্ত হোগত খছি ।নিৰানা কাব্য ক খণুৰাদক মহত্ব ৰিভিন্ন প্ৰসঁগ খা সঁদৰ্ভ সঁ খছি ।প্ৰাচীন সঁস্কাৰ খা খাধুনিকতা ক খাঁদোনেনমযী ধাৰা কেঁ খাত্মসাত কৰৰাঁক জতেক সামৰ্থ্য নিৰানা সাহিত্য মে খছি ,ওতেক খন্যত্ৰ নগ ।দোসৰ ৰাঁত গ্ৰ জে নিৰানা কাব্য ক মাধ্যম সঁ হিন্দী সাহিত্য মৈথিনী খা ৰাঁগ্না সঁ জুড়ৈত খছি ।নিৰানা

পৰ রিদ্যাপতি আ ৰরীন্দ্রনাথক প্রভার অত্যংত স্পষ্ট অছি ।হিংদী আনোচক নিৰানা পৰ রিদ্যাপতিক প্রভার পৰ রঁহুত নগ নিখনে ছথি ,মুদা ঞ প্রভার দেখরাঁ ক হো তখন 'রৰ দে রীণা রাদিনী রৰ দে' ক তুননা রিদ্যাপতি নিখিত রসংত গীত 'নর নর রিকসিত ফূন 'সঁ করূ ।

শব্দার্থচিংতামণিকাৰ অনুরাদক দু টা অর্থ নিখৈত ছথিন্হ ।প্রথম 'প্রাপ্তস্য পুনঃকথনে 'আ দোসৰ 'জ্ঞাতার্থস্য প্রতিপাদনে ' একৰ অর্থ ভেন পহিনে কহন গেন কথন কে ফেৰ সঁ কহনএ আ জ্ঞাত অর্থ কে প্রতিপাদিত কেনএ ।প্রসিদ্ধ ভাষারৈজ্ঞানিক রোমন যাকোরঁসন একরা 'এক ভাষা কে শাব্দিক প্রতীক কে অন্য ভাষা কে শাব্দিক প্রতীক কে দ্বারা র্যাখ্যা' মানৈত ছথিন্হ ।নাগডা আ টৈরঁৰ কনেক রিস্তৃত করৈত কহৈত ছথিন্হ কি ঞ মূন ভাষা ক সংদেশক সমতুন্য সংদেশ কে নক্ষ্য ভাষা মে প্রস্তুত করৰাঁ ক ক্রিয়া অছি জাহি মে সংদেশক সমমূন্যতা পহিনে অর্থ আ ফেৰ শৈনী ক দৃষ্টিকোণ সঁ নিকটতম আ স্বাভারিক হোগত অছি ।

ভাষিক প্রক্রিয়া হোএরাঁ ক কাৰণেঁ অনুরাদ ক সম্বন্ধ ভাষেটা সঁ নগ রঁন্কি ভাষারিজ্ঞানো সঁ অছি ।ধ্বনি ,শব্দ,রূপ,রাক্য আদি রিভিন্ন স্তৰ মিনি কে অর্থক সংসাৰ রচৈত অছি ,তাহি দুআৰে ঐ সবঁ স্তৰ ক প্রতি সজগতা অনিরার্য অছি ।প্রত্যেক ভাষাক অপন রিশিষ্ট ধ্বনি ,শব্দ ভংডাৰ আ রূপ র্যরস্থা হোগত অছি ,তাহি দুআৰে ঐ স্তৰ মে নিহিত অংতৰ কে কাৰণেঁ সমান নাগএ রনা প্রসংগ সেহো রাস্তরিক অর্থ মে অর্থান্তৰ ক সংভারনা সঁ যুক্ত হোগত অছি ।

ঐ ঠাম এ তথ্য উল্লেখনীয় অছি কি মৈথিলী আ খড়ীবোলী হিন্দী কোনো দূ ধ্রুবীয ভাষা নঞি অছি ।দূনূ দূ টা প্রাদেশিক অপভ্রংশক সংতান আ তাহি দুআরে সংস্কৃত ,পালি আ প্রাকৃতিক বিৰাসত পৰ সমান ৰূপ সঁ অধিকাৰিণী অছি ।ধ্বনি ,শব্দ আ ৰূপ ক স্তৰ পৰ অনগিন সাম্য অছি ।সংস্কৃত ক ৰাত্রি মৈথিলীএ টা মে নঞি অবধী,ব্রজভাষা,ভোজপুৰী সহিত কতেকো উত্তৰ ভাৰতীয ভাষা মে 'ৰাতি' অছি আ 'দিন' ত' সৰ্বত্র 'দিন'ে অছি ।তহিনা ভোৰ আ দুপহৰ অপন বিভিন্ন ধ্বনিভেদ ক সংগ বিদ্যমান অছি ।উদাহৰণ কেবল এক যা দূ শব্দক নঞি অছি ,সুধী পাঠক ঐ উভযনিষ্ঠ আধাৰক জটিল উপস্থিতি সঁ পৰিচিত ছথি ।

এ উভযনিষ্ঠ আধাৰ অনুবাদ মে সুবিধা লই কে আবৈত অছি,মুদা ঐ ঠাম আলস্য আ অনুকৰণ ক খতৰা মৌলিক অনুবাদ কে সমক্ষ চুনৌতী দৈত অছি ।সবসঁ বেশী শব্দ তদ্ভব কে আ ওহি পৰ সব ভাষা ক তেহনে অধিকাৰ তখন এ নবকা শব্দ কত' সঁ আনী ,দেশজ শব্দক প্রযোগ প্রচলন আ স্বীকৃতি ক আধাৰে পৰ স্বীকার্য হোযত ।মিথিলা ক ব্যাপক ভূভাগ মে পজেবা সঁ বেশী স্বীকৃত শব্দ এঁটা অছি তখন ককৰ ব্যবহাৰ কৰী আ ককৰ নঞি কৰী ?
বৈজ্ঞানিক তথ্য বা গদ্যাত্মেক সূচনা ক প্রস্থাপন অভিধাত্মেক ভাষা মে সুগমতা মে সংভব অছি ,মুদা ভাবপ্রধান ৰচনা মে অর্থ ক অনেক স্তৰ আ কথলক বহুবিধি ব্যংজনা হোএছ,পৰিণামতঃ প্রত্যক্ষ ভাষিক প্রতিস্থাপন সংভব নঞি, তাহি দুআরে অনুবাদক কে পৰকায প্রবেশ কৰই পড়ৈত অছি ।অনুবাদক মূল কৃতি আ ৰচনাকাৰ ক মনোজগত মে ঘুসি কে ভাব আ ওকৰ অর্থচ্ছাযা কে সমঝৈত

ঋছি তথা ফেৰ ওগ ভাৱ কে যথাসংভৱ নখ্যপ্ৰাতি মে ঋভিৱ্যক্ত কৰৈত ঋছি ।কনাপ্ৰাতি কে এহন সমস্ম ঋা ফেৰ ওকৰ কনাত্মেক সংপ্ৰেষণ ক নেন সর্জনাত্মেক প্রজ্ঞা ক ৰিদ্যমানতা ঋনিৰার্য ঋছি ।ঞ প্রজ্ঞা সর্বত্র একৰূপ মে উপস্থিত নগ ঋছি ,ঞ দেখৰা ক ঋছি তখন উমৰ খয়্যাম ক ৰুবাঁঞ ক ঋন্ৱৰাদ ক্রমশঃ ফিট্‌জৰান্ড (ঋংগ্রেজী) ঋা মৈথিনী শৰণ গুপ্ত, বঁচন জী ,কেশৰ প্রসাদ পাঠক ঋা সুমিত্রা নংদন পংত(সবঁ হিংদী)ক ঋন্ৱৰাদ মে নিহিত ভাৱভংগিমা ঋা গুণৰত্তা ক ঋংতৰ দেখি সকৈত ছী ।গীতাংজনি ক ঋন্ৱৰাদ মৈথিনী মে সুমন জী কেনে ছথি ঋা হিংদী মে ঋজ্ঞেয ঋা ঋন্য কতেকো ৰিদ্বান মুদা বাঁগ্না ৰিদ্বানজন সুমন জী দ্বাৰা ঋন্ৱাদিত ‘ঋন্ৱগীতাংজনি’ কে হৃদয খোনি কে প্রশংসা কেনে ছথি ।

ঐ ঠাম হম পৰকাযপ্ৰৱেশক বাংছিত যোগ্যতা ক সাথ উপস্থিত নগ ছী ।হম নিৰানা কাব্য মে নিহিত ব্যংজনা ক মহান শক্তি কে স্বীকাৰ কৰৈত ছী ঋা নিৰানা কাব্য মে ,ওকৰ শব্দ ঋা শব্দ যোজনা মে নিহিত উদাত্ত কে মানৈত ছী ।ঞ উদাত্ত কিছু কিছু সংস্কৃতক তৎসম শব্দ,সঘন বর্ণমৈত্রী,বর্ণক ধ্বন্যাত্মেকতা মে নিহিত ঋছি ,তাহি দ্বাৰে মৈথিনী পাঠক কে হম শব্দ ঋা ঋর্থক ঋগ স্বর্গিক সংসাৰ সঁ ৰংচিত নগ কৰ২ চাহৈত ছী ।হম ঋপন ঋন্ৱৰাদক সীমা কে সহজ স্বীকাৰৈত ছী

ঋন্ৱৰাদক একাধিক ৰূপ মে প্ৰচনিত ঋছি ।শব্দান্ৱৰাদ(নিট্‌ৰন) যা মূননিষ্ঠ ঋন্ৱৰাদ সামান্যতঃ ঋভিধাত্মেক হোগত ঋছি ,ঐ ঋন্ৱৰাদ মে শ্ৰোত ভাষাক প্ৰত্যেক শব্দ ঋা ঋভিৱ্যক্তি ক প্ৰতিস্থাপন নখ্যপ্ৰাতি ক শব্দাৱনী,ঋভিৱ্যক্তি তথা সংৰচনা মে হোগছ ।

ভাৱান্ৱৰাদ মে মূন ভাষা ক ঋভিৱ্যক্তি ক স্থান পৰ ওগ মে নিহিত

আশয কে স্পষ্ট কএল জাগত অছি ।এ মূলকৃতি ক ঢ়াঁচা সঁ স্বতংত্র হোগত অছি,তাহি দুআৰে লক্ষ্যকৃতি ক দৃষ্টি সঁ এ বেঁশী সহজ আ স্বাভাৱিক হোগত অছি ।সুৰেন্দ্র ঝা সুমন দ্বাৰা ‘গীতাংজলি’ ক অনুবাদ ‘অনুগীতাংজলি’ ভাৱানুবাদক শ্রেষ্ঠ উদাহৰণ অছি ।

ৰূপাংতৰণ কথা সাহিত্য ক ক্ষেত্র মে লোকপ্রিয অছি ।অগ মে অনুবাদক মূলকৃতি ক পৰিৱেশ ,চৰিত্র ,আদি কে দেশ-কালানুসাৰ পৰিৱৰ্তিত কৰৈত অছি ।শেক্সপীযৰ ৰচিত ‘দ মৰ্চেংট আফ ৱেনিস’ ক হিংদী অনুবাদ ভাৰতেন্দু হৰিশ্চন্দ্র ‘দুৰ্লভ বঁন্ধু’ নাম সঁ কেলাহ ।এগ মে এংটোনিযো ক নাম অনংত ,বঁসানিযো ক নাম বসংত আ শাযলাক ক নাম শৈলাক্ষ অছি ।ঘটনা ৱেনিস নগৰক স্থান পৰ কাশী(ভাৰত) মে ঘটৈত অছি।

‘ছাযানুবাদ’ৰূপাংতৰণক একটা প্রকাৰ অছি ,অগ মে মূলকৃতি ক আধাৰ পৰ মূল কথ্য কে সংপ্রেষিত কৰবাঁ ক লেল স্বতংত্র কৃতি ক নির্মাণ সংপন্ন হোগত অছি ।অগ মে বিঁবঁ বিধান ,প্রস্তুতিকৰণ আদি মূলকৃতি ক প্রতিবিঁবঁ হোগত অছি ।ভগৱতী চৰণ বর্মা ক উপন্যাস চিত্রলেখা অনাতোলে ফ্রাংস ক উপন্যাস ‘থাযা’ পৰ আধাৰিত অছি ।বিদেশী ফিল্ম আ সাহিত্য ক অনধিকৃত অনুবাদ আ ৰূপাংতৰণক লেল অগ বিধি ক বঁহুত প্রযোগ হোগত অছি ।

‘সাৰানুবাদ’ মে মূলকৃতি ক সাৰ লক্ষ্য ভাষা মে প্রস্তুত কযল জাযত অছি ।সংপ্রেষণ কেংদ্রিত অনুবাদ ৰাসিকী ৰচনা কে বঁচ্চা আ কিশোৰ সবঁ কে পঢ়বাঁ ক লেল ৰূপাংতৰণ মে সহযোগী হোগত অছি ।জেনা মহাভাৰত বা ৰামাযণ পৰ আধাৰিত সংক্ষিপ্ত কথা ।

‘টীকাপৰক অনুবাদ’ মে অনুবাদ ক সাথ ওকৰ ব্যাখ্যা ৰহৈত

অছি ।গীতাপ্রেস ক কিতারঁ মে এহন অনুরাদ প্রচুৰ মাত্রা মে উপলব্ধ অছি ।কিছু দিন পহিনে রিদ্যাপতি পদারলী ক কিছু পদক অনুরাদ যাত্রী জী দ্বাৰা কযল গেল দিল্লী রিশ্বরিদ্যালযক প্রোফেসৰ প্রভাত ৰংজন জী ক র্লোগ পৰ উপলব্ধ ছল ।

অংত মে ফেৰ কাব্যানুরাদ পৰ আবী ।করিতা ক অনুরাদ লমহৰ চুনৌতী অগ দ্বখাৰে ছৈক কি করিতা মাত্র শব্দার্থ তক নগ সীমিত ছৈক ।ওগ শব্দ সঁ আগু রাক্যগঠন,লয,ছংদ,রিংর,প্রতীক,অলংকাৰযোজনা,শৈলী আদি ক মিলে জুলল পৰিণামী কাব্যাত্মক পর্যারৰণ পৰ আধাৰিত অছি ।তাহি দ্বখাৰে দাঁতে আ সৰ ফিলীপ সিডনী সন রিদ্বান কাব্যানুরাদ কে অসংভর মানৈত ছথিন্হ ।করিতা ক সমগ্র প্রভার রা ব্যংগ্যার্থ ধ্বনি ,লয ,রলাঘাত আ রিংর যোজনা কে মাধ্যম সঁ অভিব্যক্ত হোএত অছি ।তাহি দ্বখাৰে নিৰালা ক শব্দ চযন 'রিজন-রন রল্লৰী''পুলিন পৰ প্রিযতমা'মৈথিলী মে যথারত অছি ।

করিতা ক দৃশ্য আ শ্রব্য রিংর রঁধা শব্দ ক নাদাত্মকতা সঁ নিযংত্রিত হোএত অছি ।এহিনা শব্দালংকাৰ আ অর্থালংকাৰ ক রিকল্প লক্ষ্যভাষা মে সৃজিত কএনএ কঠিন অছি ।কাব্যানুরাদ ক সরসঁ লমহৰ সমস্যা ছংদ আ লয অছি ।মূল ৰচনা ক লেল প্রভারী ছংদ আ লয কে খোজনএ অনুরাদক লেল সরসঁ পৈঘ সমস্যা অছি ।যদি করিতা ক অনুরাদ গদ্য মে আরৈত অছি তখন অনুরাদ মাত্র শব্দার্থ তক সীমিত ৰহত আ অগ মে করিতা ক পূৰা অর্থ নিকলি কে রাঁহৰ নগ আযত।অনুরাদ সম্বন্ধী অগ অরধাৰণা ক লেল হম সরশ্রী/সুশ্রী ৰরীন্দ্র নাথ শ্রীরাস্তর ,কৃষ্ণ কুমাৰ গোস্বামী ,কুসুম

ৰাँঠিয়া ,গজেন্দ্র ঠাকুৰ ,ৰবীন্দ্র কুমাৰ দাস জী ক খাভাৰী ছী ।

निरानाः मैथिलीः देह-रिदेह-१

(निराना हिन्दीसँ मैथिलीमे)

मैथिलीः देह-रिदेह क खण्ड पहिल किश्त मे निराना जी क दू टा लोकप्रिय करिता क अनुराद प्रस्तुत क' रहल छी ।सहज सँ जटिल आ जटिल सँ जटिलतर दिश
''क्रम क्रम सँ भेल पार राघरक पंचदिरस
चक्र सँ चक्र चढ़ि गेल भेल ऊर्ध्व निरनस ''(रामक शक्ति पूजा)

जूनि रान्ह नार ऐ ठाम रन्धू
(रान्हो न नार एस ठाँर,रन्धू!)
जूनि रान्ह नार ऐ ठाम रन्धू
पूछतओ पूरा गाम रन्धू
ई घाट छलए जत पर हँसि कें
ओ रहए नहारति रे! धसि कें
रहि जाएत छलए आँखि फसि कें
काँपैत रहए दूनू पैर रन्धू !
ओ हँसी रँगत किछु कहए छलए
तैयो अपने मे रहए छलए
सरँके सुनैत सरँके सहैत
दैत ओ सरँके दाँर रन्धू ।
हमरा सँ किनारा केने जा रहल छथि

(কিনাৰা ৰহ হমসে কিযে জা ৰহে হেঁ ।)
হমৰা সঁ কিনাৰা কেনে জা ৰহল ছথি
দি'খাবেঁ স্টা দর্শন নেৈনে জা ৰহল ছথি
জ্বড়ল ছল স্বহাগিন কেৰ মোতী ক দানা
ওএহ সূত তোড়নে নেনে জা ৰহল ছথি
ছিপন চোষ্ট কে ৰাঁত পূছনওঁ ত ৰঁজনীহ
নিৰাশা ক ডোৰী সীনে জা ৰহল ছথি
এ্র দুনিযা কে চক্কৰ মে কেহল খ্রন্থৰ
মৰল জা ৰহল ছথি জিযল জা ৰহল ছথি
খ্রূলল ভেদ এহি ঠাঁ ,জে রিজযী কহাযল।
ও খূঁ দোসৰা কে ,পীনে জা ৰহল ছথি ।

নিৰানাঃ মৈথিলীঃদেহ-ৰিদেহ-২

(নিৰানা হিন্দীসঁ মৈথিলীমে)

স্নেহ নির্ঝৰ ৰঁহি গেলগ
(স্নেহ নির্ঝৰ ৰঁহ গযা হৈ)

স্নেহ নির্ঝৰ ৰঁহি গেলগ
দেহ ৰাঁডন মন ৰহি গেলগ
ডাৰি খামক ড্র জে সূখন দিখন
কহি ৰহন“নে খাৰঁ চ্ছগ ,কোনো কোযন
কে খাযত ,ড্র পাঁতি মে হমহী কহন

অর্থ নগ ছগ একৰ-
জীৱন জৰি গেনগ”
“দেনে ছী হম জগত কে ,জে ফূন ফন
কেনে ছী অপন প্রভা সঁ,চকিত-পন
ছন অনশ্বৰ সকন পল্লৱিত পন-
জীৱনক ঐশ্বর্য
সৱঁ ঠহি গেনগ ”
আৱঁ নগ আৱঁগ প্ৱনিন পৰ প্রিযতমা
শ্যামতৃণ পৰ ৱৈঁসৱাঁ নে নিৰূপমা
ৱঁহি ৰহন অছি হৃদয পৰ কেৱন অমা
হম অনাঙ্কিত ছী ,গএহ
করি কহি গেনগ ”

2 হম অকেনা
দেখ ৰহনহুঁ ,আরিঁ ৰহনগ
হমৰ দিনক ,ও সাঁধ্য ৱেঁনা।
সূখন পাকন ,আধছিদ ও কেশ হম্মৰ
ভেন নিষ্প্রভ গান হম্মৰ
মন্দ ভেনগ চানি হম্মৰ
হটি ৰহন মেনা
নদী ঝৰনা জানি ৰহনহুঁ
ছন জে ৱাঁকী পাৰ কেনএ

ক' ঠুকন ঔ দেখি হঁসনাঁ
নার ন' কেও নে এনা
দেখ ৰহনাঁ ,খারিঁ ৰহনগ
হমৰ দিনক ,ঔ সাঁধ্য রেঁনা।

निৰানাঃ মৌথিনীঃদেহ-ৰিদেহ-২

(নিৰানা হিন্দীসঁ মৌথিনীমে)

ৰঁগি গেন ধৰা ,ভেন ধন্য ধৰা
জগমগ গ্র জগ ভেন মনোহৰা
ধৰি ৰংগ সুগন্ধ
ভৰি মৌধ মকৰন্দ
গাছক নানী ভ**ই** গেন গাঢ়
ফুজি পত্রপুধপ কেৰ ৰাগ ঠাঢ়
ভেন ডেগ ডেগ হৰিযৰ পূৰা। ৰঁগি..........
গ্ৃঁাজন কোযনী কেৰ পঁঠম স্বৰ
ণৃঠৰগ কৌআ মৈনা মৃদুতৰ
সুখ সঁ কঁপৈত
ৰমি প্রণয কেৰি
রনশ্রী ঠাৰূতৰা । ৰঁগি..........
2 সখি রসন্ত আযন
ভৰন সিনেহ জংগন কেৰ মন মে
নৰোত্থান পসৰন ।
পলের পহিৰি
কোঁপৰক নত্তী
মিনন মধুৰ
প্রিয গাছক পত্তী
ভঁৰ্ভৰা গারগ
কোযনী সিহকগ

𑒢𑒫 𑒢𑒫 𑒮𑒳𑒩 𑒦𑒰𑒫𑒪 ।
𑒏𑒼𑓀𑒣𑒩 𑒏𑒪𑒲 𑒯𑒰𑒩 𑒫𑒿𑒢𑒪 𑒯𑒢
𑒧𑒠𑓂𑒡𑒱𑒧 𑒧𑒠𑓂𑒡𑒱𑒧 𑒫𑒿𑒯𑒟𑒱 𑒣𑒫𑒢 𑒮𑒢
𑒖𑒰𑒑𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒨𑒫𑒩 𑒏𑒹 𑒢𑒨𑒢 𑒧𑒹
𑒧𑒡𑒳𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒅𑒦𑒩𑒪 ।
𑒤𑒻𑒪𑒪 𑒑𑒼𑒙𑒹 𑒣𑒲𑒨𑒩 𑒏𑒧𑒪𑒠𑒪
𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒣𑒮𑒩𑒪 𑒏𑒹𑒬𑒩 𑒏𑒪𑒏𑒪
𑒐𑒹𑒞 𑒣𑒟𑒰𑒩 𑒮𑒼𑒢𑒰 𑒮𑒢 𑒮𑒳𑒢𑓂𑒠𑒩
𑒡𑒩𑒞𑒲 𑒣𑒩 𑒤𑒻𑒪𑒪 ।

নিৰানাঃ মৌথিনীঃদেহ-রিদেহ-৪

(নিৰানা হিন্দীসঁ মৌথিনীমে)

ছাড়ন কাৰী কাৰী ৰাঁদৰ
এনা নগ রীৰ জরাহৰ নান
কেহন কেহন নাচএ খ্ৰধসৰ
নগ এনা রীৰ জরাহৰ নান
চমকন রিঁজ্বৰী ফন পসাৰি কে
নগ এনা রীৰ জরাহৰ নান
মোঝ কৰু ডনষ্টন মাথ কে
সসৰৈত ফূফূ কৰএ মাথ পৰ
নগ এনা রীৰ জরাহৰ নান

পূৰৰাঁ খনগে ফূফকাৰগ ছগ
প্রতিক্ষণ রিষ রঁক্ষিঁ রঁৰসারঁগ
ছ্রূপন কোন গ্বফা মে হম সরঁ
নগ এনা রীৰ জরাহৰ নান
মংহগাণ্ড্র কে রাঁঢ়ি রঁঢ়ন খছি
সরঁকে সংঠিত নিধি ন্বষ্টন খছি
ভুক্ষন নাংগৰ ঠাঢ় নজারঁথি
নগ এনা রীৰ জরাহৰ নান
কোনা রঁঠউঁ রিঁন ভানা নাঠী
রঁহন ভসন সভ মিত্র মংডনী
ৰাহ দেখগ ছী ,কিছু নগ রূঁঝগ ছী
নগ এনা রীৰ জরাহৰ নান